DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 3
Sausio - January 20, 1984

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Sov. S-ga paskelbė eilę nuostatų pradinėm ir vidurinėm mokyklom pertvarkyti. Mokslas mokyklose bus pradedamas vieneriais metais jaunesniem, kaip iki šiol, vaikam, t.y. nuo 6 m. amžiaus, o vidurinėse mokyklose bus sustiprintas rusų kalbos dėstymas tiek, kad abiturientai galėtų laisvai ją naudoti. Mokytojų seminarijose mokslas truks 5, o ne ketverius, kaip iki šiol, metus.

Prezidentas Reagan savo kalboj Kubos gyventojam įrodinėjo, kad Kubos vadai savo revoliucija yra apgavę gyventojus, nes visą laiką reikalauja juos tik aukotis, o jų gyvenimas yra labai mažai tepagerėjęs.

J.T. administruoti buvo sudarytas sekretoriatas, kurio personalas buvo komplektuojamas iš įvairių valstybių piliečių, bet buvo reikalaujama, kad jie, pradėję dirbti sekretoriate, pasidarytų nešališki ir nevykdytų jokių savo valstybės reikalavimų. Praktika parodė, kad Sov. S-gos ir jos satelitų piliečiai, pradėję dirbti sekretoriate, šių nuostatų nepaiso ir elgiasi taip, kaip iš jų reikalauja jų kilmės valstybės.

Libane taikai pasiekti buvo sudarytas planas, pagal kurį atskiros religinės ir politinės grupės būtų paskirstytos į jom nustatytas zonas, kurias skirtų neutrali juosta. Bet ir šis planas, kaip ir kiti įstrigo, nes Sirija reikalauja, kad Libanas pirma panaikintų su Izraeliu sudarytą sutartį dėl jo kariuomenės atitraukimo iš Libano.

Pagal sovietų Tass pranešimą pirmosios natūralinės dujos iš Sibiro dujotiekio vamzdžiais pasiekė V. Europą, bet tai dar nerodo, kad pagrindinė dujotiekio linija yra visai baigta įrengti.

Prancūzijos vyriausybė paskelbė, kad pagarsėjęs teroristas Illich Ramirez Sanchez, arba Carlos, yra atsakingas už paskutiniu metu Prancūzijoj įvykdytus sprogdinimus. Jis yra gimęs 1949 Venecueloj aršaus komunisto advokato šeimoj, kurio visi trys sūnūs buvo pavadinti Illich, Vladimiro ir Lenino vardais.

Pietų Afrikos kariuomenė įsiveržė net 150 mylių į Angolos teritoriją ir susikovė ne tik su pietvakarių Afrikos partizanais, bet ir su Angolos ir Kubos kariais. Per kovas žuvo 7 P. Afrikos ir 324 partizanai ir Angolos ir Kubos kariai. J. T. saugumo taryba šį žygį tuoj pat pasmerkė ir pareikalavo, kad P. Afrika tuoj pat pasitrauktų.

Prezidento Reagan sudaryta nepartinė komisija centrinės Amerikos politikai nustatyti priėjo išvadą, kad Sov. S-ga ir Kuba sudaro grėsmę centrinei Amerikai ir kad JAV turi žymiai padidinti Salvadorui teikiamą karinę pagalbą ir panaikinti įstatymą, draudžiantį teikti karinę paramą policijai mokyti. Be to, ji pripažino, kad JAV turi ir toliau remti prieš Nikaragvos vyriausybę veikiančius partizanus.

Sov. S-gai sėkmingai išbandžius tolimojo skridimo skrajojančių raketų net keturis tipus, JAV susirūpino patobulinti kartu su Kanada sudarytą šiaurės Amerikos gynimo nuo tolimojo skridimo bombonešių sistemą. Pavojingiausia esanti iš sovietų tolimojo skridimo bombonešio Blackjack paleidžiama AS-X-15 skrajojanti raketa, galinti pasiekti už 1000 mylių esančius taikinius.

KUNIGAI NEŠA TEISYBĖS ŽIBINTĄ

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 59

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 59 Lietuvoje pasirodė 1983 rugpjūčio 15, per Žolines. Numeryje yra šie straipsniai: Laisvai mąstyti gražu, bet dar gražiau mąstyti teisingai, Kunigai kovoja už Bažnyčios teises, Suimtų kunigų gynimo akcija Lietuvoje, Išrašai iš kun. Alf. Svarinsko bylos, Iš Jono Sadūno teismo, Tardymai, Mūsų kaliniai, Žinios iš vyskupijų, Sovietinėje mokykloje.

Numeris turi 35 mašinėle rašytus puslapius. Eilutės suglaustos.

LKB Kronika eina nuo 1972 metų. Kiekviename numeryje ir žymima ši data. Kiekvienas numeris baigiamas kalinių sąrašu.

-o-

LAISVAI MĄSTYTI GRAŽU, BET DAR GRAŽIAU MĄSTYTI TEISINGAI

Prie Andropovo pasunkėjo padėtis

Lietuvos Bažnyčios padėtis žymiai pasunkėjo, pradėjus valdyti J. Andropovui. Geriausi kunigai šantažuojami, grasinama kalėjimu ir pan. Gaudomi ir baudžiami protestų parašų rinkėjai, tardomi ir tikintieji — suaugę ir vaikai.

Plačiausiai išvystyta ateistinė propaganda, šmeižtai prieš kunigus. Per spaudą ir televiziją aiškinama, kad vaikams iki 18 metų negalima patarnauti mišioms, dalyvauti procesijose ir chore. Tardomi ir baudžiami už surengtas kalėdines eglutes (Simne, Prienuose, Kybartuose), Vėlinių procesijas.

Apie bažnyčias slankioja mokytojai, o kai kur net milicija, stebėdami, kad vaikai nebūtų ruošiami pirmajai komunijai. Pasitaiko, kad vaikai sulaikomi gatvėje, įtariant einant mokytis katekizmo.

Kiek valdiški bedieviai persekioja tikėjimą viduje, tiek paskui stengiasi įtikinti užsienio opiniją apie visišką religijos laisvę Lietuvoje. Lietuvos vyskupus išleidžia "ad limina" į Romą, o į kalėjimą sodina kunigus. Kunigų taikos delegacijos važinėja į įvairius kongresus, o Lietuvoje — didžiausias spaudimas laikytis vadinamų Religinių Susivienijimų nuostatų, kurie siekia visiško Bažnyčios sunaikinimo.

Valdžia nereaguoja

Lietuvos Bažnyčios pastangos atgauti Konstitucijos garantuotas teises, žmogiškai mąstant, atrodo beviltiškos, valdžia nereaguoja į jokius protestus, neatsako į keliasdešimt tūkstančių pasirašytus pareiškimus, tikintieji diskriminuojami, kunigų gretos retėja, gausėja parapijų, kurios neturi kunigų. Ir štai tokiu lemtingu momentu Lietuva netenka dviejų uoliausių kunigų: Alfonso Svarinsko ir Sigito Tamkevičiaus.

Ar to reikėjo?

Visa šitai turint mintyje, ne vienam ateina mintis: ar to reikėjo? Ar nebuvo galima apsieiti be šitos aukos? Aišku, būtų galėję išvengti arešto ir kalėjimo šie du Lietuvos kunigai, jei būtų nematę tikintiesiems daromų skriaudų, likę kurti pagalbos šaukiančiųjų balsui ir pagal seną lietuvių išsireiškimą ramiai tūnoję po šluota, saugodami savo šiltą vietelę, kaip kad ne vienas šiandien daro. Bet ar tai viskas? Būdami tikri ganytojai, kitaip pasielgti jie negalėjo.

Kova nebuvo veltui

Atsiranda tokių, kurie už šią jų drąsą juos laiko neišmintingais. Galbūt kai kam atrodė ir tie, kurie caro priespaudos laikais rašė prašymus valdžiai, kad leistų lietuviams spausdinti knygas lotyniškomis raidėmis, ir tie mūsų knygnešiai, kurie tokias knygas nešė per sieną ir platino liaudyje, atrodė neprotingi, nes už tai nukentėjo ir daugelis savo dienas baigė Sibire.

Ar to meto "gudriesiems" jų kova neatrodė beprasmiška, neprotinga: ar gali saujelė drąsuolių atsilaikyti prieš milžiniškos caro imperijos žandarmeriją?! Net juokinga tada buvo galvoti apie spaudą ir tautos laisvę.

O tačiau — kova nebuvo veltui. Kai kas laikė neprotingu ir Kaišiadorių vysk. T. Matulionį, kai jis parašė griežtą protesto raštą vokiečių okupacinei valdžiai dėl vienų atlaidų metu Kaišiadorių katedroje suimto jaunimo, ypač nepilnamečių mergaičių, nes už tai taip pat grėsė areštas.

Kvailučiais buvo laikomi ir tie, kurie vokiečių okupacijos metais slėpė ir globojo naikinamus žydus, kaip kun. Stakauskas, kun. Paukštys. Jie rizikavo savo laisvę ir savo gyvybę. Rizikavo todėl, kad buvo tikrieji ganytojai.

Yra didesnių dalykų už laisvę

Šiems suimtiesiems ir kalinamiems kunigams — kun. A. Svarinskui ir kun. S. Tamkevičiui — tinka Harnako žodžiai: "Yra didesnių dalykų už laisvę, tai — tiesa". Taip, jie nepakentė melo, kurio tiek daug šiandien mūsuose, ir kovojo už tiesą, už ką prarado laisvę.

Einšteino žodžiai

Visiems turbūt žinomas pasaulinio masto mokslininko žydo Alberto Einšteino pasisakymas: "Aš niekad nesidomėjau Bažnyčia, bet dabar jaučiu jai didelę pagarbą ir palankumą, nes tik viena Bažnyčia turi drąsos ir ištvermės ginti tiesą ir žmogaus laisvę. Būdamas laisvės mylėtojas, maniau, kad, Hitleriui paėmus valdžią Vokietijoje, bent universitetai gins laisvę, nes jie juk yra tiesos skleidėjai. Bet universitetai tylėjo. Tada maniau, kad laisvę gins laikraščių redaktoriai, kurie dažnai rašydavo gėringus straipsnius už laisvę, tačiau po kelių savaičių ir jie nutilo. Tiktai Bažnyčia visą laiką stovėjo skersai kelią Hitleriui, norinčiam užgniaužti tiesą ir sunaikinti laisvę.".

Panašiai dabar yra ir Lietuvoje. Prieš visomis priemonėmis skleidžiamą melą daugiausia kovoja kunigai.

(nukelta į 2 psl.)

Klaipėdos krašto sukilimo minėjimo rengėjai, programos dalyviai, svečiai. Iš k. I-oje eilėje P. Jurkuvėnienė, K. Miklas — kuopos pirmininkas, A. Vakselis, I. Jankutė, Liet. gen. konsulas A. Simutis, V. Jankauskienė, S. Čitvaras, E. Mickeliūnienė. II-oje eilėje P. Jurkus, V. Butkys, K. Bačauskas, V. Vasiškauskas, V. Ralys, J. Šližys, A. Jankauskas, J. Jurkuvėnas, A. Sakalas.

FILMAS APIE PABALTIJO ĮVYKIUS

Tarptautinė istorinių filmų bendrovė Jungtinėse Amerikos Valstybėse pagamino video kasetėse dokumentinį filmą, pavadintą "Pabaltijo tragedija". Daugiau negu dvi valandas trunkantis garsinis filmas yra sudarytas iš 1939-40 metų laikotarpy vokiečių, sovietų, latvių, anglų ir amerikiečių dokumentinių kadrų negatyvų, kurie buvo perfotografuoti, chronologiškai išdėstyti ir papildyti trumpais angliškais pavadinimais.

Filme vaizduojama sovietų įvykdyta trijų Pabaltijo valstybių okupacija 1939-40 metų laikotarpy, kovos prie Lietuvos sienos prasidėjus vokiečių-rusų karui, vokiečių kariuomenės įžygiavimas į Kauną, besitraukiančios sovietų armijos nukankinti ir nužudyti pabaltiečiai, taip pat kovos Latvijoj ir Estijoj. Sovietinių dokumentinių filmų fragmentai iš 1944 metų vaizduoja raudonąją armiją, puolančią Vilnių. Pabaigoj, remiantis amerikiečių dokumentiniais filmais, jau apžvelgiamos pabaltiečių tremtinių stovyklos Vakarų Vokietijoj.

Tarptautinė istorinių filmų bendrovė savo kataloge pristato šį filmą kaip didelės istorinės vertės dokumentą apie tragiškus įvykius Pabaltijo kraštuose antrojo pasaulinio karo metu. Pabaltijo tautų tragedija, pažymima kataloge, liudija mažų tautų pavergimą didžiojo konflikto sūkuriuose, jų patirtas dideles kančias.

Sov. S-gos ambasadoj Washingtone pasikorė ambasados attache Jevgenii B. Gavrilov.

Afganistano Mujahedin gydytojų sąjungos vykdyti tyrimai partizanų užimtose srityse parodė, kad tų sričių gyventojai labai kenčia dėl nepakankamo maitinimosi: vienas iš trijų gyventojų serga tuberkulioze, o prieš okupaciją beveik išnykusi malarija pasiekė epideminių proporcijų. Be to, net 40 proc. vaikų miršta nuo tymų.

Diplomatai tvirtina, kad paskutiniu metu į Sov. S-gą yra atvykę 200 pakistaniečių studentų studijuoti Taškente esančioj mokykloj marksizmo-leninizmo ir teroristinių veiksmų. Manoma, kad jie bus panaudoti Pakistano Baludžistano provincijoj neramumam kelti.

Sov. S-gos karo aviacijos žurnale "Aviacija ir Kosmonautika" išspausdintam straipsny kritikuojamas P. Korėjos keleivinį lėktuvą nušovęs sovietų lakūnas ir jo nušovimui vadovavęs žemės personalas.

UKRAINIEČIAI SVEIKINA PETKAUS IR NIKLAUS ŽYGĮ

Viktoras Petkus, Lietuvos Helsinkio Grupės narys, ir estas Mart Niklus, abu kalinami Permės ypatingo režimo stovykloje VS-389/36-1, pavasarį įsijungė į Ukrainos Helsinkio Grupę. Jų žygio inspiruoti, Ukrainos Helsinkio Grupės atstovai užsienyje — generolas Piotras Grigorenka, fizikas Leonidas Pliuščas, Volodimiras Malinovičius ir Nadia Sviteečna — gruodžio 12 paskelbė pareiškimą, kuriuo jie kreipiasi į Lietuvos ir Estijos teisių gynėnus, į Pabaltijo kraštų tautas. Šį pareiškimą, išverstą iš ukrainiečių kalbos, į Lietuvą perdavė Laisvės Radijo Baltijos Valstybių Banga.

Pareiškime rašoma, kad Petkaus ir Niklaus "drąsus poelgis pačiame žiauriausiame politkaliniam skirtame kanclageryje" sukėlė "nuostabą ir susižavėjimą". Tai nėra "lengvabūdiškas, neapgalvotas jaunuolių išsišokimas", bet "rimtas ir atsakingas patyrusių ilgamečių kalinių žingsnis, kurį jie padarė, suvokdami galimas savo elgesio pasekmes". Petkui gręsia dar 9 ir Niklui dar 12 metų nelaisvės pagal dabartinius nuosprendžius.

"Mes suprantame", tęsia pareiškimo autoriai, "tuos motyvus, kurie atvedė Pabaltijo teisių gynėjus į Ukrainos Helsinkio Grupę. Šiuo metu, kai vyksta žiaurios represijos prieš Helsinkio sąjūdžio dalyvius, kai KGB teroristinis spaudimas privertė Maskvos Helsinkio Grupę nutraukti veiklą, Mart Niklus ir Viktoras Petkus demonstruoja savo atsidavimą Helsinkio sąjūdžio principam, pabrėžia, kad sovietinio režimo represiniai metodai nėra pajėgūs užsmaugti laisvės meilės daigus— kova už žmogaus teises tęsiasi ir konclageryje".

"Šią žiaurią valandą", toliau sakoma pareiškime, "kai vykdomas visapusiškas puolimas prieš laisvę, prieš žmogaus mintį ir dvasią, šią ekspansyvios rusifikacijos, ekonominės ir dvasinės priespaudos valandą, trijų sovietinės imperijos pavergtų tautų gynėjai solidarizuojasi kovoje už pagrindines žmogaus ir tautos teises — už teisę gyventi".

Pacitavę ištrauką iš savilaidinės **Aušros 20-ame** numeryje išspausdinto straipsnio, "Ukraina, mūsų viltie . . .", pareiškimo autoriai pabrėžia: "Išsklaidydami tuščius tvirtinimus apie neišvengiamą kovos už nacionalistines teises egoistiškumą ir ribotumą, Pabaltijo ir Ukrainos teisių gynėjai suvienija savo protesto balsus, skelbdami naują pasipriešinimo sąjūdžio etapą — bendrom jėgom ginti pavergtas tautas nuo sovietinės totalitarinės sistemos. Mes lenkiame galvas prieš laisvę mylinčius Pabaltijo kraštus, kurie turi tokius narsius sūnus". (Elta)

NAUJAS RSFSR ĮSTATYMAS PRIEŠ POLITINIUS KALINIUS

USSR News Brief (Briuselis, spalio 31) praneša, kad 1983 rugsėjo 13 RSFSR vyriausias sovietas paskelbė dekretą, kuriuo į RSFSR kriminalinį kodeksą įvedamas naujas straipsnis, 188-3: "Piktybinis pataisos darbo institucijos administracijos įsakymų neklausymas". Pagal šį straipsnį, kalinio "piktybinis nepaklusnumas" ar "kiti veiksmai, trukdantys administracijai vykdyti savo pareigas" bus baudžiami laisvės atėmimu iki trijų metų, jei prieš tai metų bėgyje kalinys buvo nukreiptas į "celės pobūdžio vietą" (PKT, stovyklos vidinis kalėjimas) ar buvo perkeltas į kalėjimą. Ypač pavojingi recidivistai, ar asmenys padarę "sunkius nusikaltimus" (šis terminas ypač taikomas tiem, kurie buvo nubausti už "ypatingai pavojingus nusikaltimus prieš valstybę") gali būti nubausti už tokius veiksmus nuo vienerių iki penkerių metų. Šis naujas straipsnis ypač skaudžiai palies lietuvius politkalinius, kurie ir konclageriuose viešai išpažįsta savo idėjas ir atsisako pripažinti, kad jie buvo teisėtai nuteisti. Dekretas įsigaliojo 1983 spalio 1. (Elta)

Tunise kelias dienas vyko riaušės dėl duonos kainų pakėlimo. Prezidentas buvo priverstas pašalinti vidaus reikalų ministerį ir atšaukti kainų pakėlimą.

JAV ir Vatikanui nutarus užmegzti normalius diplomatinius santykius, kai kurios protestantų bažnyčios, Amerikos Bažnyčių taryba ir kai kurios žydų organizacijos pareiškė savo nepasitenkinkmą, kad nusidedama konstitucijai dėl Bažnyčios ir valstybės atskyrimo.

Argentina ir Čilė sutiko priimti popiežiaus Jono Pauliaus II pasiūlytą sprendimą dėl prie Pietų Amerikos smaigalio esančių Beagle salų priklausomybės.

Jordano parlamentas, susirinkęs pirmo nuo 1976 m. posėdžio, pakeitė krašto konstituciją taip, kad Izraelio okupuoto vakarinio Jordano kranto arabai galėtų būti paskirti Jordano parlamento nariai. Arabų valstybių vadų sprendimu tų arabų reikalam atstovauti nuo 1974 buvo pavesta PLO.

J. T. pasaulinė maisto taryba tvirtina, kad Kinijoj dėl atsilikusio sandėliavimo būdo netenkama beveik 50 proc. pagaminamų maisto išteklių.

JAV delegacijos Stockholmo konferencijoj vadu buvo paskirtas James E. Goodby.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— P. Raguotis, anksčiau apie Amerikos komunistuojančių lietuvių kultūrinį gyvenimą parašęs disertaciją mokslo kandidato laipsniui gauti, 1983 metų "Pergalės" nr. 10 pateikia kiek žinių apie Amerikos lietuvių ankstesnės imigracijos mėgėjų teatro kūrėją **Antaną Turskį** ir jo parašytą komediją "Be sumenės". Tam dialogais parašytam feljetonui autorius medžiagą ėmė ir realaus Amerikos lietuvių gyvenimo. Tai esanti pati pirmoji originali lietuviška komedija, ankstesnė už "Amerika pirtyje". Kaligrafiškas to veikaliuko nuorašas dabar surastas Vilniaus universiteto rankraštyne. Kartu rastas ir mimeografu spausdintas, mašinėle perrašytas ištisas veikaliukas. Kas tuos nuorašus parengė, nežinoma.

— Vytautas Sirijos Gira 1983 metų "Pergalės" nr. 10 ilgu abstrakčios retorikos straipsniu pamini žinomo pavergtos Lietuvos beletristo **Alfonso Bieliausko 60 metų amžiaus sukaktį.** A. Bieliauskas dvi kadencijas buvo Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininku. Pagarsėjo prieštaringo turinio "Kauno romanu". Pagal kitą jo romaną "Rožės žydi raudonai" komp. Baumilas sukūrė operą.

— Teatro kritikė Gražina Mareckaitė 1983 metų "Pergalės" nr. 10 šiltu straipsniu pamini dramaturgo **Juozo Glinskio 50 metų amžiaus sukaktį.** Autorė stengiasi giliau pažvelgti į J. Glinskio sukurtų veikalų charakterius, jų reiškiamas idėjas.

— Panevėžyje **pagerėjo literatūrinis gyvenimas.** Jauniesiems rašytojams buvo suorganizuotas literatūros seminaras. Jame kalbėjo A. Zurba, V. Bubnys, A. Drilinga, M. Martinaitis, M. Karčiauskas, literatūros kritikai V. Sventickas ir A. Krasnovas. Panevėžio rašytojų sekcijos pirmininku išrinktas K. Paulauskas.

— Panevėžyje pradėtas statyti naujas gyvenamasis rajonas Kniaudiškės, kuriame numatoma apgyvendinti 30,000 žmonių. Šalia šio rajono būsiąs 16 ha. parkas. Projekto autorius yra architektas Mindaugas Steponavičius, už kitus darbus laimėjęs premiją.

— Čekoslovakijoje koncertavo Lietuvos pučiamųjų instrumentų orkestras "Trimitas" ir solistė Janina Miščiukaitė.

— Vilniaus universiteto docentas **Vitas Areška parašė knygą "Lietuvių tarybinė lyrika",** kurioje apžvelgia "tarybinę" lyriką nuo 1940 iki 1981 metų. Knyga turi 486 puslapius, jos išleista 10,000 egzempliorių.

— A. Novasaitis parašė knygą apie Lietuvos miškų paukščius — jų biologiją, ekologiją ir ūkinę reikšmę. Knyga pavadinta "**Lietuvos miškų paukščiai**" (255 puslapiai, 15,000 egzempliorių).

— Vilniaus valstybinė poliklinika virsta žymiu medicinos mokslo centru. Čia dažnai vyksta mokslinės konferencijos, į kurias suvažiuoja mokslininkai iš visos Sov. Sąjungos, atvyksta mokslininkų net iš Vak. Europos. Gruodžio mėnesį įvykusioje konferencijoje poliklinikos direktorius R. Rimkevičius pranešė, kad šioje ligoninėje 27,000 žmonių kasmet atgauna sveikatą.

— Vilniaus akademiniame dramos teatre buvo sušaukta specialistų konferencija, kurioje svarstyta jaunimo ir lėlių teatrų darbo rezultatai. Pagrindinis pranešėjas buvo J. Lozoraitis. Reikalaujama, kad teatrai pilnai įvykdytų kompartijos nutarimus apie teatrų komunistinio jaunimo auklėjimo uždavinius.

— Teatrų varžybose Maskvoje Kauno valstybinis dramos teatras laimėjo premiją už V. Krėvės "Šarūno" ir vienos verstinės dramos pastatymą. Premijuoti ir tų veikalų režisieriai — J. Vaitkus ir G. Žilys.

— Pavergtos Lietuvos jaunimui, nuo kurio sąmoningai slepiama tikroji Lietuvos istorija, nuolatos pumpuojama, kad jau 1918-1919 metais Lietuvos "darbo žmonės" esą paskelbę Lietuvos socialistinę respubliką. Spaudoje rodomi Vilniaus filharmonijos rūmai. Prie jų nusifotografavę būrelis demonstrantų, dėvinčių rusiškas žiemines kepures. Tai šiuose rūmuose esą buvusi paskelbta "tikroji nepriklausomybė".

— Spaudoje paminėta Vaikų literatūros kūrėjo **Prano Mašioto 120 metų gimimo sukaktis.** Duodama trumpa rašytojo biografija, paminimos jo knygelės. Šiltai kalbama apie jo pasakojimų vaizdingumą, gamtos ir žmonių meilę, kalbos grožį, vaikų pasaulio pažinimą. Tik minėjimo autoriai nė žodeliu neužsimena apie okupantų atliktą rašytojo tėviškės sunaikinimą, apie mylimo jovaro nukirtimą.

— Naujais Kompozitorių sąjungos nariais priimti: Audronė Zigaitytė ir Jurgis Dvarionis. Meno tyrininkui Broniui Leonavičiui suteiktas LTDR nusipelniusio meno veikėjo garbės vardas.

— Paskirtos Kultūros ministerijos premijos. B. Dauguviečio vardo premijas laimėjo: I — dramaturgas **Juozas Grušas** už dramą "Mykolas Glinskis", II — rašytojas **Vytautas Rimkevičius** už vienaveiksmę pjesę "Teismas", III — **Eugenijus Ignatavičius** už pjesę "Šyvio dalia".

S. Šimkaus vardo premijas laimėjo kompozitoriai: I — **Osvaldas Balakauskas** už tris dainas pagal V. Mykolaičio - Putino eilėraščius, II — **Algirdas Martinaitis** už ciklą "Paserbenčio dainos" mišriam chorui, III — **Audronė Žigaitytė** už dainą "Šešiolikamečiai" mišriam chorui. Paskirtos premijos ir už dainų tekstus: net mirusiam autoriui Putinui, M. Martinaičiui, J. Marcinkevičiui.

J. Švedo vardo premijas laimėjo: I — kompozitorius **A. Raudonikis** už kūrinį pučiamųjų orkestrui "Iškylautojai", II — **M. Tamošiūnas** už kūrinį "Džiaugsmas" pučiamųjų orkestrui, III — **A. Lapinskas** už muziką kaimo kapelai.

Choreografijos premijas laimėjo: I — N. Vasilienė už šokius "Naujienos" ir "Žirginėliai", II — R. Tamutis už šokius "Statysim pirkutę" ir "Dzūkija". Dvi trečiosios premijos paskirtos G. Vaitkevičienei už "Kadrilį" ir A. Masėnienei už "Statybininkų šokį". Šokių muzikos premijas laimėjo kompozitoriai: V. Montvila ir J. Gaižauskas.

— Lietuvos rašytojai įjungiami į sovietinės "taikos" propagandą. Gruodžio 12 Vilniaus akademiniame dramos teatre įvyko literatūros vakaras, kuriame savo kūrinius skaitė J. Baltušis, A. Baltakis, J. Marcinkevičius, A. Maldonis, E. Matuzevičius, M. Martinaitis, J. Nekrošius, V. Palčinskaitė, V. Reimeris, V. Šulcaitė, J. Vaičiūnaitė. Vakaro pelnas paskirtas "taikos fondui" (revoliucijų finansavimui).

Pr. N.

PRIEŠ 50 METŲ BAIGĖ TELŠIŲ KUNIGŲ SEMINARIJĄ

Kun. Antanas Račkauskas, Apreiškimo parapijos ilgametis asistentas, gegužės 27 mini savo kunigystės 50 metų sukaktį. Tą dieną iškilmingos padėkos mišios bus Apreiškimo parapijos bažnyčioje, o vaišės — Cordon Bleu salėje Woodhavene. Šį kun. Račkausko pagerbimą ir kunigystės sukakties minėjimą rengia parapijos taryba, talkinant kitom organizacijom. Pirmininkauja Alfonsas Samušis.

Kun. Antanas Račkauskas, norėdamas įprasminti šią sukaktį, paaukojo 1000 dol. Darbininko leidžiamai J. Gliaudos knygai "Kovo ketvirtoji". Knygoje vaizduojama šv. Kazimiero paskutinės dienos Gardino pilyje ir jo mirtis. Tai stambiausias aukotojas šiai knygai išleisti.

Drauge jis prisimena ir savo kitus kurso draugus kunigus. Iš jų Amerikoje yra tik kun. Petras Patlaba.

Trečioji Telšių kunigų seminarijos laida baigė mokslo metus ir į kunigus įšventinta buvo 1934 gegužės 26. Toje laidoje buvo 15 kunigų.

Štai šie baigusieji Telšių kunigų seminariją prieš 50 metų: kun. Antanas Augustis, kun. Antanas Balčiūnas (miręs), kun. Kazys Gylys, kun. Jonas Ilskis, kun. Kostas Jadviršis, kun. Juozas Juknevičius (miręs), kun. Izidorius Juškus, kun. Antanas Narkus (miręs Amerikoje), kun. Petras Patlaba, kun. Kazys Petrauskas (miręs Amerikoje), kun. Antanas Račkauskas, kun. Jurgis Razutis (miręs Amerikoje), kun. Stasys Šantaras (miręs Amerikoje), kun. Petras Venskus, kun. Vladas Zlatkus (miręs).

Kun. Antanas Račkauskas ir kun. Petras Patlaba, du to paties kurso draugai, baigę Telšių kunigų seminariją 1934 metais ir šiemet švenčią kunigystės 50 metų sukaktį. Kun. A. Račkauskas tos sukakties proga Darbininko leidžiamai J. Gliaudos knygai "Kovo ketvirtoji" paaukojo 1000 dol.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

Tik kunigai pasipriešino

Tiems, kurie juos laiko išsišokėliais, ekstremistais, reikėtų prisiminti tai, kad ne jie vieni ir tai ne pirmi. Savo laiku Žemaičių vyskupas M. Valančius, kai Rusijos caras norėjo paskandinti Lietuvą degtinėje, kūrė blaivybės draugijas, o valdžiai uždraudus, net išleido kunigams raštą, ragindamas nepaklusti tokiems draudimams. Už tai daug nemalonumų susilaukė iš gubernatoriaus. Poeto Baranausko jaunystės draugas kun. K. Kairys už tai, kad, neatsiklausęs valdžios, pašventino naujus gimnazijos rūmus, buvo ištremtas į Rusijos rytus, kur ir mirė būdamas vos 29 metų amžiaus.

Kun. M. Krupavičius už du memorandumus, protestuojant prieš okupantų kėslus ir nehumanišką elgesį su žmonėmis, taip pat nešė nelaisvės grandines. Kun. A. Lipniūnas baigė savo gyvenimą Stutthofo lageryje už tai, kad Vilniuje Šv. Jono bažnyčioje kalbėjo apie okupantus, kurie nori nupirkti jaunimą tabaku ir degtine.

Hitlerio laikais buvo sunaikinta apie 4,000 kunigų, kurie nebuvo abejingi melui. Visais laikais, pačiais tamsiausiais, kunigo ranka nešė tiesos žibintą vargo broliams — tai kunigo pašaukimas. Kitiems svyruojant, jis turi būti tvirtas; kai kiti tyli, jam reikia kalbėti; kai kiti nuolaidžiauja, jis turi priešintis; kai kiti apsileidžia, jis privalo, sujungęs savo kančią su Viešpaties atperkamąja kančia, maldauti už tautą.

Nepaslaptis, kad šiandien ir iš kunigų atsiranda tokių, kurie nuolaidžiauja, sakydami, kad "prieš vėją nepapūsi"; tyli, kai reikia kalbėti; užmerkia akis, netiesą matydami. Dalis tokių tai daro todėl, kad saugo savo žemišką būstą, nenori užsitraukti valdžios nemalonę, nenori būti perkelti į žemesnę vietą. Jie dažniausiai ir prilipina ekstremisto vardą uoliesiems kunigams.

Arkivysk. Matulaičio žodžiai

Ekstremistais buvo vysk. M. Valančius, vysk. T. Matulionis, Dievo Tarnas arkivyskupas J. Matulevičius, savo dienoraštyje rašęs: "Duok, Dieve, kad mes būtume pagauti tos didelės vienos minties — Bažnyčiai dirbti, vargti, kentėti, ... savo gyvenimą aukoti Dievui, Bažnyčiai; sudilti, sunykti darbuose, varguose ir kovose dėl Bažnyčios; kad mes turėtume tą didelį narsumą jokių kliūčių iš pasaulio pusės ir jos galybių nesibijant, jokiam bailumui nepasiduodant, eiti drąsiai į darbą, į kovą dėl Bažnyčios, tenai, kur labiausiai to reikia, tai yra, kur pasaulinė valdžia persekioja Bažnyčią, vienuolijas, varžo Bažnyčią ir jos organizacijas bei įstaigas, kad mes tik to vieno bijotume — numirti nieko dar nekentėję, nevargę, nedirbę Bažnyčiai, sieloms išganyti, Dievo garbei skleisti ..."

Tokie ekstremistai buvo ...

Tokie ekstremistai buvo kun. K. Kairys, kun. A. Lipniūnas, prel. M. Krupavičius, tie 4,000 kunigų, sunaikinti nacių, tokie ekstremistai buvo visi mūsų knygnešiai, išsaugoję lietuvišką žodį. Tokiais ekstremistais buvo ir Sokratas, ir Plato, kuris buvo išvarytas iš Sirakūzų, ir Gandi ... Tokiais ekstremistais yra ir mūsų kankiniai kunigai — kun. A. Svarinskas ir kun. S. Tamkevičius. Tai garbingos eilės.

Istorija ne visuomet sugeba laiku įvertinti, dažnai ji savo žodį taria pavėluotai, bet vis tik taria.

Jie prašo tik tiesos

Kitų silpnumą turi atsverti ryžtingųjų drąsa ir auka. Savo laiku G. Papini rašė: "Aš neprašau duonos nei užuojautos, prašau tik mažo atomo tiesos ..." Reikia manyti, kad ir mūsų kankiniai kunigai — kun. A. Svarinskas ir kun. S. Tamkevičius — taip pat neprašo nei duonos, nei užuojautos. Jie tik prašo trupučio tiesos, kad mes viską teisingai suprastume.

Upsalos universiteto vestibiulį puošia žodžiai: "Laisvai mąstyti yra gražu, bet dar gražiau teisingai mąstyti". Ar mes teisingai mąstome apie suimtus mūsų kankinius kunigus, apie visą dabartinę Bažnyčios padėtį?

Popiežius Gregorijus VII yra pasakęs: "Mylėjau tiesą ir nekenčiau neteisybės, todėl miršta tremtyje". Ir mūsų kunigai — kun. A. Svarinskas ir kun. S. Tamkevičius — yra nelaisvėje todėl, kad mylėjo tiesą ir nekentė neteisybės, kad teisingai suprato savo pareigas ir atsakomybes.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516-368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtinais atvejais 516-757-2571. New Yorko ofisas Life patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2911.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-6454. 197-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME. — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudinai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIJO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8-9 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Meilus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmad., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — — GAUSI PARODŲ SALĖ

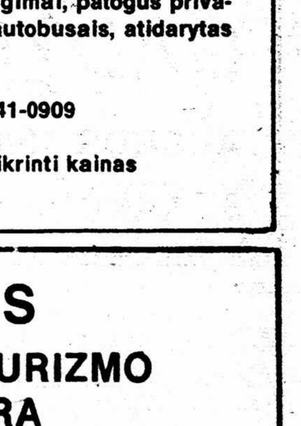

DANTŲ GYDYMO CENTRAS
Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.
116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418
Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.
SKAMBINTI: (212) 441-0909
Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
● LĖKTUVAI
● LAIVAI (CRUISES)
● TRAUKINIAI (AMTRAK)
● AUTOBUSAI
● NUOMOJAMOS MAŠINOS
● VIEŠBUČIAI
● ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
● GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y., 11207

Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — $15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd, Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungs AMERIKA. LDS organe DARBININKA ir LIET. ŽINIAS ● Prenumerata metam $1.,.80 ● Straipsnius ir korespondencijas redakcija laiso savo nuožiūra ● Pavardė pasirašyti straipsniai nebutinai išreiškia redakcijos nuomonę ● Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Kam visa tai tarnauja?

Visi esame pastebėję, kad paskutiniais metais lietuviškas gyvenimas gana susijaukė. Atsirado kažkokios pašalinės jėgos, kurios skverbiasi į lietuviškąjį gyvenimą ir ten stengiasi sukelti nerimą, įtampą, nepasitikėjimą, apkalbas, vienas kito niekinimą.

Išeivijoje lietuviška bendruomenė nepasimetė. Ji sustiprėjo, susiorganizavo, įsikūrė stiprias tvarkingas organizacijas, didžiulius fondus, kurie remia lietuviškąjį kultūrinį, visuomeninį ir politinį gyvenimą. Lietuvių įtaka pasidarė žymi ir valdžios įstaigose. Lietuviai surado draugų net aukštuose valdžios postuose. Taip Lietuvos vardas vis dažniau kartojosi pasaulio spaudoje, radijo bei televizijos tarnybose.

Lietuva turėjo būti nutildyta visiem laikam, o štai ima ir kalba kažkokie žmonės apie jos reikalus, problemas, skelbia pogrindžio spaudą, ją komentuoja. Lietuvių Bendruomenė vis labiau ir labiau susiklausė ir išaugo į vieningą, galingą organizaciją.

Visiem lengva suprasti, kad taip susiorganizavę, susitvarkę lietuviai nepatinka Lietuvos okupantam — Sovietų Sąjungai. Nepatinka ir jų simpatikam, jų tarneliam. Sovietai ir griebėsi priemonių tą lietuvišką veiklą sugriauti, sunaikinti ar bent trupučiuką pritildyti.

Sovietai moka organizuoti, sudaryti veiklos planą ir jį vykdyti žingsnis po žingsnio. Jie yra meisteriai kitus įtraukti į savo planų vykdymą. Kartais jie pasilieka visai nuošaliai, o kiti už juos triūsia ir dirba. Dažniausiai tai vadinama — taikos vardan, teisybės vardan.

Sovietai sugebėjo pasinaudoti žydų bendruomenės kai kuriais nusiteikimais. Žydai vis dar ieško karo nusikaltėlių, kurie antrojo pasaulinio karo metu juos vienaip ar kitaip skriaudė.

Sovietai ir pasinaudojo tuo. Ne tik padėjo rinkti įvairią medžiagą, bet ir jie patys parūpino tos medžiagos. Kiek tik nori ir ko tik nori. Sugebėjo prieiti prie Amerikos valdžios, ir ši pateikė OSI — Office of Special Investigation. Sovietai pristatė kaltinamos medžiagos, ir taip Amerikos teismuose prasidėjo bent kelios bylos prieš tariamus karo nusikaltėlius. Ir tenka nustebti Amerikos teismų naivumu, kad jie priėmė sovietų pristatytą medžiagą, kuri yra visa sufabrikuota, sufalsifikuota. Su ta medžiaga sovietai siekia tik vieno — griauti lietuvišką bendruomenę, ją diskredituoti. Kadangi teismai pareikalauja didelių išlaidų, tai tuo pačiu tokios bylos alina lietuvius — iščiulpia jų sunkiai uždirbtus pinigus ir santaupas.

Newarke teismas Juozo Kungio tokią bylą išsprendė sovietam nepalankia prasme, atmetė jų pristatytą medžiagą. Bet kiek reikėjo nervuotis, kokie dideli pinigai išleisti. Pralaimėję vėl apeliuos, vėl reikės budėti, išleisti pinigus. Gal ir ten pralaimės skundėjai, bet — visumoje Sovietų Sąjunga tik laimės, nes tokiu būdu visokeriopai alina lietuvišką bendruomenę, mažina jos kapitalus, jos įtaką viešame gyvenime.

Prieš tokias negeroves tenka gintis visom pastangom. Turime palaikyti vienas kitą, padėti patekusiems į vargą. Tik bendrom jėgom galėsime apsiginti ir išsaugoti savo vardą.

-o-

Kažkas paveikė ir mus pačius, kad vieni kitus apkalbame, kaltiname — jis komunistas, jis nacis, jis jų simpatikas, anų draugas. Jei kas susitiko iš Lietuvos žmogų, su juo pasikalbėjo, tai jau blogai — jis užkrėstas komunizmo bacilom.

Redakcijoje dirbant, geriausiai junti tą žmonių susimaišymą ir pasiklydimą. Čia suplaukia "pletkų pletkai". Va, vienas varo prieš kitą, sakysime, Antanas prieš Kostą, o žiūrėk už pusvalandžio pasirodo Kostas ir tuoj gieda prieš Antaną. Parašo ir raštu. Redakcija gauna ir anoniminių laiškų. Bet visa tai tenka atidėti į šalį, nes niekina, žemina taurius lietuvius.

Yra žmonių, kurie, pagal evangeliją, akyje vietoj krislo įžiūri rąstą, — visa labai padidina, sudramatina, apvelka kažkokia nesveika "superpatriotizmo" skraiste. Tokius mėgstančius kritikuoti, kitaip nudažyti charakterius kaip tik ir pakursto tie Lietuvos nedraugai, nes jų šmeižtai, jų niekinimai tarnauja tiktai lietuvių tautos priešam.

Pavergtos Lietuvos komunistai, "vyresniam broliui" užsiundžius, kartais net persistengdami, nuo pat pirmųjų okupacijos dienų, pamynę po kojom elementariausius moralės dėsnius, žmogišką savigarbą, tautinę garbę, o kartais ir mokslo diplomus, labai šlykščiai įvairiose srityse meluoja. Tų melų sū-

O VIS DĖLTO ŶLA IŠLENDA IŠ MAIŠO

kuriai itin smarkiai šėlo jiem švenčiant jų vadinamą Lietuvos "išvadavimo" 40 m. sukaktį.

Esant gyvam Stalinui, tuos propagandinius, tendencingus, suktus melus Vakarų žurnalistam būdavo sunku patikrinti. Gi vėliau, kiek atsiskleidus geležinei uždangai, akylesnis spaudos žmogus juos pradeda iššifruoti, o svarbiausia — vis dažniau juos ima skelbti didžiojoj šio krašto spaudoj.

Didžiajame melų sraute svarbi vieta tenka komunistų nuolatiniam postringavimui, kad pas juos yra pilna religijos laisvė. Leiskim apie tą laisvę kalbėti neseniai Lietuvoj keturias dienas buvojusiam Washingtono žurnalistui Howard A. Tyner'iui. Jis savo įspūdžius gana plačiai aprašo Philadelphijoj leidžiamo dienraščio "Philadelphia Inquirer" skiltyse.

Straipsnio autorius konstatuoja, kad lietuviai paskutinių dviejų šimtų metų laikotarpy mažai galėjo džiaugtis religine laisve, nes jie buvo valdomi arba Rusijos carų, arba juos pakeitusių komunistų. Vieni ir kiti Katalikų Bažnyčią laikė didele kliūtimi lietuvių nutautinimui. Tik tarp dviejų paskutinių karų, kada Lietuva džiaugėsi atgavusi nepriklausomybę, Katalikų Bažnyčia buvo pasiekusi žydėjimo stadiją. 1940, Lietuvą okupavus raudonajai armijai, buvo įvestas sovietinio stiliaus komunistinis režimas. Tuojau buvo konfiskuota daug bažnyčių bei kitų religinių pastatų. Komunistai juos pavertė sandėliais, kino teatrais, kareivinėmis. Uždarė 85 moterų ir 37 vyrų vienuolynus. Iš prieš karą buvusių 425 seminaristų liko tik 28. Vakariečių apskaičiavimu, dar gyvam esant Stalinui, iš likusių tūkstančio kunigų buvo areštuoti 350. Juos sukišo į kalėjimus arba deportavo į Sibirą. Bažnyčias apkrovė dideliais mokesčiais. Sunku jom gauti reikalingų daiktų.

Turistą stebino, kad gatvėse nesimatė kunigų ir vienuolių jų tradiciniuose drabužiuose. Anot jo, visai kitoks vaizdas yra Lenkijoj. Keturių dienų laikotarpy žurnalistui tik Kaune teko sutikti vieną kunigą, dėvintį baltą apikaklę ir juodus drabužius. Nematė nė vienos vienuolės. Tik vėliau iš bažnytinių šaltinių patyrė, kad šiuo metu Lietuvoj yra apie tūkstantis slaptų vienuolių, palaikančių ryšius su kunigais ir kiek padedančių vaikų auklėjime.

Rašydamas apie Katalikų komitetą religinėm teisėm ginti, paminėjo kun. Alfonso Svarinsko nuteisimą, kun. Sigito Tamkevičiaus suėmimą. Iš Lietuvos kunigų patyrė, kad minėtas komitetas, įsteigtas 1970, nustojo egzistuoti. Tačiau komunistinė valdžia teigia, kad jis veikia ir toliau. Dar laisvi yra penki jo nariai. Manoma, kad ir jie bus areštuoti. Lietuvos katalikai daug drąsos įgijo, kai popiežium buvo išrinktas lenkas, gerai suprantąs jų reikalus. Popiežiui Jonui Pauliui II du kartus lankantis savo tėvynėj, lietuviai atidžiai jo pasirodymus sekė televizijoj. Jie labai domėjosi ir laisvosios unijos veikla. Tyneris dar pridėjo, kad lietuvius su lenkais glaudūs ryšiai saisto per paskutinius keturis šimtmečius.

Įdomios yra jo pastabos apie Vilniuj esančią Šv. Kazimiero bažnyčią. Ji, pasak žurnalisto, lietuviam turi išskirtinę reikšmę. Betgi, kai jie ateinančiais metais švęs 500 m. šv. Kazimiero mirties sukaktį, ta bažnyčia jie negalės naudotis, nes prieš dvi dekadas komunistų ji buvo paversta ateistiniu muziejumi. Jame yra daug visokių religinių daiktų, jų tarpe ir medinis Šv. Petro bazilikos Romoj modelis. Labai ryškiai į akis metasi ant 30 pėdų vitražinio stiklo septyniolikto šimtmečio lietuvio filosofo (gaila, kad nenurodyta pavardė. B.V.) citata, kuri baigia-

(nukelta į 5 psl.)

Šv. Kazimieras — lietuvių liaudies medžio reižinys, labiausiai paplitęs, dažnai sutinkamas meniškuose leidiniuose.

Šv. Kazimiero metam

ŠV. KAZIMIERAS LIETUVIŲ LIAUDIES GRAFIKOJE

Lietuvių liaudies mene daugiausia yra grafikos darbų su šv. Kazimiero tema. Randame ir nemaža skulptūrų, gi tapybos darbų yra vos keletas.

Čia spausdinamas šv. Kazimieras yra vienas iš populiariausių lietuvių liaudies grafikos kūrinių. Tai medžio raižinys, išraižytas vienoje lentoje, atspaustas popieriuje. Tamsiosios drabužių klostės nuspalvintos ranka akvareliniais dažais.

Paveikslas dažnai kur spausdinamas, minimas meno knygose. Iš jo daug ką yra pasisavinę naujieji lietuvių dailininkai, išaugę nepriklausomos Lietuvos laikais. Pasisavinta medžio raižymo būdas, apibendrintas stilius, idėjinis aiškumas. Visa tai buvo atkurta profesionalų dailininkų, ieškant tautinės išraiškos dailėje. Paskutiniu laiku pagal šį paveikslą dail. Antanas Tamošaitis sukūrė naują šv. Kazimierą.

Čia šventasis vaizduojamas tradiciniu būdu — vienoje rankoje laiko kryžių, kitoje — gėles. Žemai kairėje — bažnyčia, dešinėje — valdovų pilis. Visa kyla į dangų, ir lelijų žiedai susilieja su žvaigždėmis. Žvaigždės sudaro vainiką apie šventojo galvą. Tokį žvaigždžių vainiką lietuvių liaudies menininkai vartojo Marijos galvai papuošti.

AUŠRA NAUJOS GADYNĖS TEKA

AUŠROS 100 METŲ SUKAKČIAI PRISIMINTI

PAULIUS JURKUS

8.—

Aušros pirmasis numeris

Aušra buvo leidžiama nedidelio knygos formato, maždaug 6 x 9 colių. Turėjo tik 24 puslapius.

Kiekviename numeryje buvo keli straipsniai, paskui knygų recenzijos, pastabos ir žinios iš viso pasaulio. Šis pirmasis numeris ir sukūrė tokį stilių, kurio buvo laikomasi visą laiką.

Pirmą numerį parengė dr. Jonas Basanavičius. Jis ir buvo tas pagrindinis šio numerio autorius, išspausdinęs du dalykus — pratarmę (priekalbą) ir straipsnį apie senovės Lietuvos pilis.

Šis straipsnis buvo pradėtas spausdinti "Lietuviškoje Ceitungoje" Klaipėdoje 1882 m. Nr. 32. Redaktorius pabūgo vokiečių, kad juos neužrūstintų, ir straipsnį tęsti atsisakė. Kaip minėjome, tada Basanavičiui ir atėjo mintis — leisti tokį laikraštį, kad jis tiktų visiem lietuviam ir kad nieko nereikėtų bijoti.

Pirmam Aušros numeryje jis ir įdėjo straipsnio tąsą, aiškina, kas senovės Lietuvos pilys, kam jos buvo statomos ir kaip statomos. Straipsnis užima tris puslapius.

Dėmesys poezijai

Su pačiu pirmu puslapiu atsiskleidžia aušrininkų poezijos pamėgimas. Eiliuota kalba yra gražesnė, kilnesnė. Aušrininkam atrodė, kad tik tokia kalba ir tinka kalbėti apie jų brangiausius dalykus — apie tėvynės meilę, aukštinti Lietuvos praeitį, iškelti lietuvių kalbos grožybes.

Lietuvos praeičiai pavaizduoti čia yra paimtas Antano Baranausko mum gerai žinomas eilėraštis, virtęs gražia daina, — "Lietuvos senovės paminėjimas". Baranauskas parašė 1862. Greičiausiai jis buvo išspausdintas Lauryno Ivinskio kalendoriuje.

Eilėraštis labai tiko pirmiem Aušros puslapiam. Štai pirmosios eilėraščio eilutės:

Giedu dainelę — savo
giesmelę,
Apie rūpesnius, vargelius
Lietuvos krašto, ne taip iš
rašto,
Giedu senųjų žodelius . . .

Su kokiu romantišku pakilumu aprašoma senoji Lietuva, plati ir laiminga, ir turtinga, bet paskui išauga galiūnai, atsiranda vergija, ir Lietuva sunyksta. Sunyksta jos girios, jos gamta. Bet ir tai Lietuvai aušta nauja diena — Dievas jai žada pagelbėti.

Eilėraštis trijų puslapių. Ir kiekvieną skaitytoją jis pagavo ir uždegė meile senovei, meile Lietuvai.

Lietuvių kalbos aukštinimui yra Andriaus Vištelio trijų puslapių eilėraštis — Lietuviškoji kalba (pasirašęs tik inicialais — J.A.W.L.).

Poetas tiesiog ekstazės nuotaikoje sako, kad "brangi lietuviškoji, šventa kalba prigimtoji". Ji brangesnė už žemčiūgus, ji už viską meilingesnė. Pats Viešpats jos žodžius atvėrė savo kvapu tada, kai pasaulius sutvėrė.

Ir toliau skamba iškilmingai ši odė lietuvių kalbai: kokia ji daili, kokia ji švelni, kokia sena, ir kokia tobula! Bet yra ir negerų žmonių, kurie niekina tą kalbą.

Abu šie motyvai — praeities garbinimas ir lietuvių kalbos aukštinimas Aušroje eina numeris iš numerio.

Supažindinama su Simanu Daukantu. Tai yra trečias Aušroje įdėtas straipsnis. Daukantas buvo pirmasis lietuvių tautinis istorikas, taip pat aukštinęs praeitį ir norėjęs lietuviui parodyti, kad čia yra tavo žemė. Suprantama, aušrininkam jis tapo tikru ideologu. Pirmam puslapyje ir buvo verta supažindinti su juo ir iškelti kaip tik tas jo būdo savybes, kurios akatintų ir kitus dirbti Lietuvai. Straipsnio autoriús (nepasirašęs) ir nori apie jį rašyti, kad atšalusiem įkvėptų tėvynės meilės. Daukantas neturėjęs žmonos, nes jo žmona buvo Lietuva, o vaikai — tautos veikalai. Dėl savo žmonių gero jis bedirbdamas padėjo ir savo sveikatą ir turtą.

Visi šie pagrindiniai motyvai — praeitis, kalba ir kilnus pasiaukojančio pavyzdys buvo pagrindai, ant kurių augo Aušra ir kurie sutelkė naujus aušrininkus, tėvynės mylėtojus.

(Bus daugiau)

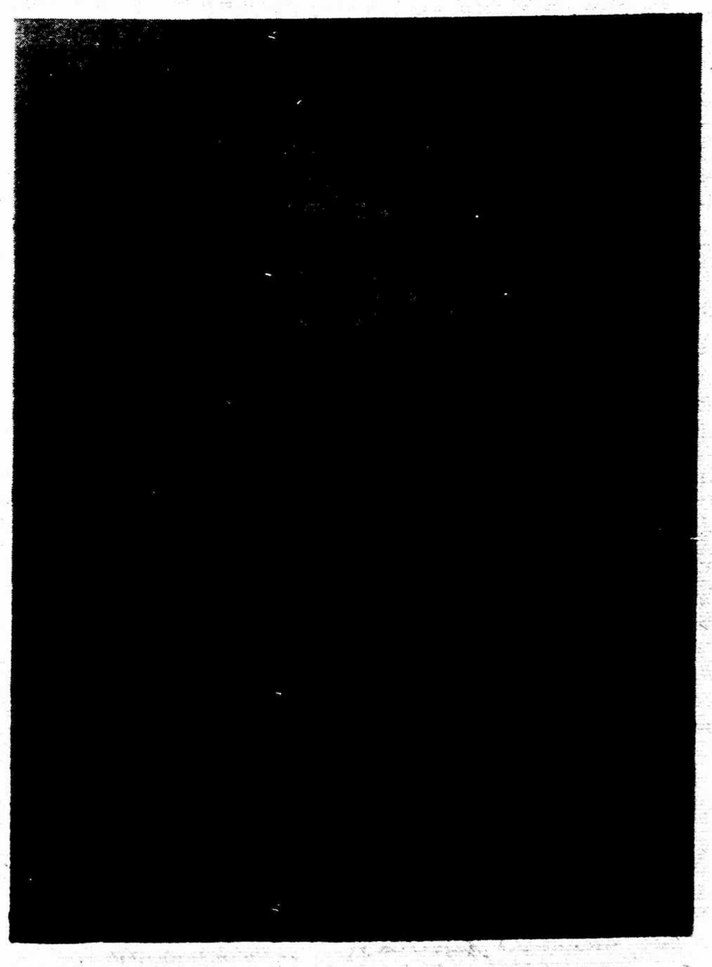

Dr. Jonas Basanavičius "Aušros" išleidimo metais 1883. Jis tada buvo 32 metų. Savo gyvenimą Basanavičius skyrė Lietuvai, tyrinėjo jos istoriją, rašė daug straipsnių iš Lietuvos istorijos, rinko tautosaką ir išleido keletą tomų. Vilniuje 1907 įkūrė Lietuvių Mokslo Draugiją. Pirmasis pasirašė Lietuvos nepriklausomybės aktą. Mirė Vilniuje 1927 vasario 16.

Lituanistikos Katedra
The Endowed Chair of Lithuanian Studies
University of Illinois at Chicago

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1983 m. lapkričio mėnesį:

Po $1,000.00: dr. D. ir Elena Giedraičiai, South Elgin, IL; Balys ir Dalia Macialai, Ormond Beach, FL; Prisikėlimo parapijos taryba, Toronto, Canada; a.a. dėdės kun. Felikso Sragio ir a.a. tėvo Marceliaus Sragio atminimui — Darija Sragytė Viskantienė, Victoria, Canada.

$600.00: drs. Vacys ir Augusta Šauliai, Chicago, IL (viso $1,000.00).

Po $500.00: a.a. vyro Pijaus Bielskaus atminimui — Genovaitė Bielskienė, Lighthouse Point, FL; Antanas Juknevičius, Miami, FL; Kanados Lietuvių Bendruomenė (kanadiškais doleriais); Lithuanian Women's Club of Schuylkill County, Frackville, PA; Vytautas ir Branislava Vaičiuliai, Woodhaven, NY.

$400.00: B. J. Žvinakis, Albuquerque, NM.

$360.00: a.a. Justino Gečiausko atminimui — JAV LB Philadelphia apylinkė.

Po $300.00: Aloyzas ir Regina Balsiai, New York, NY; Henrikas Čepas, So. Boston, MA; Elena Damijonaitienė, Riviera Beach, FL; a.a. Juozo Ambrazevičiaus ir a.a. dr. Antano Salio atminimui — Antanas Mažiulis, So. Boston, MA (viso $500.00).

Po $250.00: a.a. Jono Rugieniaus atminimui — Vacys ir Danutė Melinauskai ($100.00), Lucija Puskepalaitienė ($100.00) ir Petras ir Ona Griškeliai ($50.00).

Po $200.00: dr. Kazys ir Marija Almėnai, College Park, MD; J. Arštikaitis, Brampton, Canada (kanadiškais doleriais); Bronius Juodelis, Downers Grove, IL (viso $300.00); Leonas ir Petronėlė Veronika Krasauskienė, Surfside, FL; Lietuvių Moterų Federacijos Chicagos klubas; Simas ir Ona Pauliai, Chicago, IL.

$125.00: Gražina Jasinskienė, So. Pasadena, FL.

Po $100.00: a.a. sūnaus Vytauto Bagdanavičiaus atminimui — Vaclova Bagdanavičienė, Lemont, IL; Amalija Banėnienė, Putnam, CT; Julia Burlen, Bowie, MD; Detroito Lietuvių Kultūros klubas; dr. A. Gamziukas, Buffalo, NY; Ona ir Petras Laniai, Elizabeth, NJ; Lietuvių Gydytojų draugijos New York skyrius; Anelė Lukoševičiūtė, Grand Rapids, MI (viso $200.00); dr. Bronius Mikonis, Boston, MA; Elvyra Narutienė, Chicago, IL; Balys ir Emilija Pakštai, Chicago, IL; Jonas ir Veronika Pleškai, St. Petersburg Beach, FL; Vacius Prižgintas, Hollywood, CA (viso $300.00); D. Ralys, Missiquoi, Canada; Pranas Stankus, Hartford, CT; Genė Stapulionienė, Surfside, FL; Simas ir Elena Velbasiai, St. Petersburg, FL.

$95.00: Petras ir Sheila Rudgaliai, Kenmore, NY.

$70.00: Buffalo Lietuvių klubas.

Po $50.00: Feliksas Andriūnas, Wyncote, PA; Teresė Bakšinskaitė, Gulgport, FL; Edward ir Irena Boreisha, Chicago, IL; Ieva Bylienė, Rahway, NJ; Stasys Dūda, Sun City, CA; Aldona Griškienė, Chicago, IL (viso $100.00); Ipolitas ir Valerija Jokšai, Miami, FL; Adelė Jonikienė, Gulfport, FL; LKVS Ramovė, Hartford, CT; Ramojus ir Janina Mozoliauskai, Lemont, IL; Vita Simonaitis, Richmond Hill, NY; Marytė Antanitis Shalnis, Woodhaven, NY; dr. John Stanievich, Snyder, NY; J.A. Starinskas, Dorchester, MA; Jonas ir Konstancija Strazdai, Sunny Hills, FL.

$40.00: Miami Lietuvių klubas (viso $140.00).

Po $25.00: Stasys Augonis, So. Boston, MA; Edmundas ir Anastazija Binkiai, Plymouth Meeting, PA; Ina Bertulytė Bray, Seattle, WA; Juozas ir Aldona Dačiai, Norwood, MA; Kazimieras ir Elena Druskiai, Palos Park, IL; Sniega Jurkšytė, Philadelphia, PA; J. Kiaušas, Harrison, NJ; Putinas ir Aniliora Masalaičiai, Wayne, PA (viso $50.00); Jonas Musteikis, Rochester, NY; Petras Navazelskis, Westwood, MA; Kazimieras Sapetka, Waterbury, CT; Bronė Simukėnaitė, Grand Rapids, MI (viso $75.00); Felicija Simukėnaitė, Grand Rapids, MI (viso $75.00);, A. Šuopienė, Chicago, IL; Algis ir Kleopatra Vasiai, Radnor, PA; Anthony ir Helen Yakaitis, Franklin Square, NY.

Po $20.00: J. Badauskas, Chicago, IL; Antanas Bakšys, Hartford, CT; G. ir D. Dragūnai, Philadelphia, PA; Vytautas Galinis, Richmond Hill, NY; Rimas ir Dalia Jakai, Norristown, PA; Jonas Janušauskas, W. Hartford, CT; Liuda Kulikauskas, S. Ozone Park, NY; Almis Kuolas, Duxbury, MA; A. Litvinas, Chicago, IL; Al Marcel, Howard Beach, NY; Juozas ir Ona Maurukai, Miami, FL; S. ir J. Melnikai, Philadelphia, PO; O. ir K. Pliuškoniai, Huntington Valley, PA; Pranas Račkauskas, Dorchester, MA; Algimantas ir Lionė Simonaičiai, Hartford, CT; Arūnas Simonaitis, Richmond Hill, NY; B. Sodaitienė, Chicago, IL; I. Vaičeliūnas, Chicago, IL; Stasys ir Leokadija Vilinskai, Windsor, CT (viso $220.00); Charles ir Aušra Zerr, Glenside, PA.

Po $15.00: Antanas ir Akvilina Musteikiai, Buffalo, NY; Julius ir Marija Slavėnai, Buffalo, NY.

Po $10.00: Algis ir Gloria Adomkaičiai, Milton, MA; B. Andriūnas, Chicago, IL; Gražina Bakšienė, So. Boston, MA; A. Barvydis, Chicago, IL; A. Beinarauskas, Chicago, IL; Algis Čepulis, Philadelphia, PA; R. ir R. Česoniai, Ramsey, NJ; J. ir A. Dantai, Jenintown, PA; Benediktas Dapkus, Farmington, CT; Jonas Dapkus, Hartford, CT; Antanas Gailiušis, Philadelphia, PA; Juozas Grinius, Wethersfield, CT; M. ir M. Janavičiai, Chicago, IL; Vytautas ir Vanda Jankai, Delran, NJ; Lionginas ir Rasa Kapeckai, Hartford, CT; J. ir S. Kelečiai, Chicago, IL; Pranas ir Levosė Krisčiokaičiai, W. Hartford, CT; Adelė Kriščiūnaitė, Grand Rapids, MI; Antanas Kuprys, Hartford, CT; Justina Leonavičienė, Chicago, IL; Mary Ann Lepera, Plymouth Meeting, PA; S. Maliorienė, Chicago, IL; Adolfas ir Marija Maslauskai, Hartford, CT; Ramutė Matutis, Seattle, WA; A. Mazalskis, Chicago, IL; V. Mikutis, Chicago, IL; J. Miškevičius, Chicago, IL; G. ir R. Mironai, Philadelphia, PA; Jonas Morkūnas, Philadelphia, PA; Jonas ir Stefanija Narbutai, Miami, FL; V. Navickas, Chicago, IL; Mrs. William Nemmer, Tonawanda, NY; Vaclovas Nenortas, Hartford, CT; Antanas Peštenis, Philadelphia, PA; Benediktas Račkaitis, Hartford, CT; Stasys ir Angelė Račiai, Milton, MA; J. Razmukas, Chicago, IL; B. Sedleckas, Chicago, IL; Kostas ir Sofija Šeputai, Miami, FL; p.p. Sergaudžiai, Miami, FL; Petras ir Izabelė Simanauskai, Hartford, CT; J. Skvarčienė, Chicago, IL; Pranas ir Salomėja Špakauskai, E. Hartford, CT; J. Starinskas, Belmont, MA; V. ir J. Starkai, Philadelphia, PA; Julia Bikinaitė Steele, Seattle, WA; Vyt. Šuopys, Philadelphia, PA; S. Viščiuvienė, Chcago, IL.

$6.00: A. Kučas, Chicago, IL.

Po $5.00: A. Augulis, Chicago, IL; Adomas Brakas, Buffalo, NY; p. Dubrauskienė, Miami, FL; A. Gritėnas, Chicago, IL; Theodora Halam, Seattle, WA; Jurgis X, Chicago, IL; Stasys Kežutis, Buffalo, NY; Paulius ir Alytė Leonai, Miami, FL; A. Povilavičius, Arlington, MA; S. Razgaitis, Chicago, IL; K. Sakalienė, Miami, FL; Aurelija Stongvilaitė, Miami, FL; J. Štuikys, Chicago, IL; O. Urbonienė, Chicago, IL.

$3.00: Angelė Mičiulytė, Woodland Hills, CA.

Aukų lapkričio mėnesį surinko:

JAV LB Boston apylinkė $840.00 (viso $2,126.00); JAV LB Buffalo apylinkė $295.00; JAV LB Bridgeport, IL, apylinkė $50.00 (viso $846.00); JAV LB Cicero apylinkė $300.00 (viso $400.00); JAV LB Detroito apylinkė $1,250.00 (viso $1,350.00); JAV LB Grand Rapids apylinkė $200.00) (VISO 400.00); JAV LB Hartford apylinkė $340.00 (viso $1,790.00); JAV LB Miami apylinkė $760.00 (viso $860.00); JAV LB New Jersey apylinkė $300.00 (viso $400.00); JAV LB Philadelphia apylinkė $460.00; JAV LB Seattle apylinkė $50.00; JAV LB St. Petersburg apylinkė $300.00 (viso $1, 942.00); JAV LB Washington apylinkė $300.00 (viso $1,000.00); JAV LB Woodhaven apylinkė $480.00.

Pagal pasižadėjimus gauta:

$2,000.00: a.a. Laimos Paulienės ir a.a. Stasio Gasnerio atminimui — dr. Algis ir Vija Pauliai, Elgin, IL $400.00 (viso $1,200.00.).

$1,500.00: Rimvydas ir Milda Šilbajoriai, Columbus, OH $150.00 (viso $900.00).

$1,000.00: Vytautas ir Gražina Kamantai,Grand Rapids, MI $30.00 (viso $805.00).

$500.00: dr. Nijolė B. Carozza, Baltimore, MD $200.00 (viso $300.00).

$300.00: Petras Lelis, Toronto, Canada $80.00 (viso $240.00).

$140.00: dr. Gintaras Deikis, Wynnewood, PA $35.00.

Aukos su darbovietės priedu (Matching Funds):

$2,000.00: Edmundas ir Rūta Kulikauskai, La Palma, CA; Victor G. Mathieu, Bristol, R.I.

$500.00 dr. Bernardas ir Sigutė Mikrutai, Lake Bluff, IL; Jonas Vasys, Dedham, MA.

$75.00: Paul Rizzuckas, New Britain, CT.

Pagal pasižadėjimus, su darbovietės priedu:

$3,000.00: Zigmas ir Birutė Viskantai, Rolling Hills Estates, CA (gauta $1,000.00.

$500.00: Kęstutis ir Astra Bileriai, Richmond Hill, NY (gauta $100.00); Regina E. Raubertienė, Atco, NY (gauta $200.00).

$200.00: Viktoras Milukas, Plainview, NY (gauta $300.00).

Visiems aukotojams ir aukų rinkėjams nuoširdžiai dėkojame. Antrajam įmokėjimui, kurio terminas — 1984 rugsėjo 1 d., šiuo metu trūksta $42,000.00. Čekius ar perlaidas prašome rašyti ir siųsti: Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

Lėšų telkimo komitetas,
Jonas Kavaliūnas, pirmininkas.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami Darbininko prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

25 dol. — A. Pintsch, West Milford, N.J.

Po 20 dol. — A. Gleveckas, Albany, N.Y., A. Tylius, Washington, D.C.

Po 15 dol. — J. Rauba, Woodhaven, N.Y., D. Bajorūnas, New York, N.Y., J. Navickas, Woodhaven, N.Y., T. Bukšinskaitė, Gulfport, Fla., J. Trojanas, Maspeth, N.Y., J. Briedis, Tuxedo, N.Y., dr. A. Stankaitis, Wethersfield, Conn., D. Virkutis, Newington, Conn., S. Juodaitis, Norwalk, Conn., S. Jankauskas, Hot Springs, Ark., E. Dietrich, Elizabeth, N.J., F. Lučka, Valley Stream, N.Y., J. Mikonis, Richmond Hts., Ohio, C. Karbočius, Amsterdam, N.Y.

12 dol. — V. Baltutis, Sunny Hills, Fla.

Po 10 dol. — H. Bagdonas, Chicago, Ill., K. Kaspariūnas, Elizabeth, N.J., dr. D. Kasaitis, Baltimore, Md., M. Sulaitis, Glen Cove, N.Y., dr. J. Dičpinigaitis, Woodhaven, N.Y., R. Przybysz, Plainboro, N.J., P. Minkūnas, Woodhaven, N.Y., A. Puzinas, San Mateo, Calif., J. Radas, Livonia, Mich., G. Grajauskas, Orlando, Fla., A. Jaras, Kenosha, Wisc., R. Strazdis, Richmond Hill, N.Y., A. Ošlapas, Richmond Hill, N.Y., J. Strazdas, Sunny Hills, Fla., A. Keblys, Montreal, Que., O. Kulys, Ridgewood, N.Y., A. Lingis, Great Neck, N.Y., J. Kučinskas, Miami Beach, Fla., G. Stuopis, Sharon, Mass., dr. A. Trojanas, New York, N.Y., G. Stančius, Mount Vernon, N.Y., A. Rinius, Springfield, Ill., J. Suopys, Detroit, Mich., L. Mathews, Flushing, N.Y., U. Maceikonis, Elizabeth, N.J., H. Vaitekūnas, Jeffersonville, N.Y., R. Liktorius, Ft. Lauderdale, Fla., C. Kazlauskis, New Hyde Park, N.Y., A. Milčienė, Manchester, Conn., P. Gruodis, Chicago, Ill., A. Zalubas, Silver Spring, Md., L. Kasilevicz, Methuen, Mass., S. Luinis, Somerville, Mass., M. Aleksis, Waterbury, Conn., J. Keraminas, Rockford, Ill., J. Skladaitis, Philadelphia, Pa., R. Šlepetis, Brick, N.J., J. Prapuolenis, Rahway, N.J., V. Matyckas,, Warren, N.J., V. Tumelis, Linden, N.J., M. Palonis, Green Brook, N.J., J. Beinoris, Waterbury, Conn., F. Stankus, Hartford, Conn., kun. dr. Z. Smilga, Wertbrook, Conn., K. Bružas, Homewood, Ill., S. Džiugas, Chicago, Ill., kun. dr. J. Grabys, Watervliet, N.Y., J. Miliauskas, Worcester, Mass., A. Aidukas, Waterford, Conn., A. Morgalis, Minersville, Pa., B. Prasauskas, Lomita, Calif., V. Staskus, Yonkers, N.Y., S. Kuzminskas, Waterbury, Conn., A. Barius, Bridgeport, Conn., P. Narkevičius, Somerville, Mass., E. Ribokienė, Brockton, Mass., V. Keturakis, So. Boston, Mass., dr. K. Čampė, Highland, Md., G. Slepakovas, Escondido, Calif., K. Vasiliauskas, Baltimore, Md., J. Dačys, Norwood, Mass., A. Žideikienė, Brockton, Mass., A. Matulionis, Plattsburgh, N.Y., O. Žolynas, Ormond Beach, Fla., V. Senuta, Alexandria, VA, V. Naronis, Jericho, N.Y., A. Zudzius, Richmond Hill, N.Y., Petrauskas, Clarks Summit, Pa., V. Kuzmickis, Waterbury, Conn.

Po 7 dol. — B. Chlamauskas, Kennebunkport, Me., Sr. M. Yadouga, Clarks Summit, Pa., E. Karmazinas, Woodhaven, N.Y., B. Kazukauskas, Silver Spring, Md., A. Bilaitis, Kearny, N.J., K. Bileris, Richmond Hill, N.Y.

Po 6 dol. — W. Kumet, Richmond Hill, N.Y., B. Babušis, Atlantic Beach, N.Y., P. Slapikas, Ft. Lauderdale, Fla.

Po 5 dol. — Svagzdis, Brighton, Mass., T. Bogušas, So. Boston, Mass., L. Gudelis, Hot Springs, Ark., C. Surdokas, Baltimore, Md., O. Matusaitis, Worcester, Mass., J. Ludonis, Brockton, Mass., V. Vardys, Norman, Okla., A. Matioška, Dorchester, Mass., A. Pliskaitis, Newark, N.J., O. Bačkis, Washington, D.C., M. Mėlynis, Kearny, N.J., V. Sakas, Hamilton, Ont., J. Starinskas, Belmont, Mass., F. Swilpa, Hot Springs, Ark., I. Janavičius, Cleveland, Ohio, L. Morkūnas, Toms River, N.J., A. Virbickas, West Paterson, N.J., J. Janušauskas, West Hartford, Conn., J. Muraška, Waterbury, Conn., D. Švelnis, Ansonia, Conn., A. Malakas, Florham Pk., N.J., O. Šlepavičius, Hyannis, Mass., J. Maskeliūnas, Shrewsbury, Mass., M. Židonis, New Haven, Conn., V. Radzevičius, Norwalk, Conn., S. Silkens, Brockton, Mass., J. Šklėrys, Hot Springs Village, Ark, A. Grabnickas, Winter Park, Fla., J. Mikalauskas, Marstons Mills, Mass., J. Janiūnas, Stratford, Conn., S. Marcavage, Milford, Conn., P. Nasvytis, Avon, Conn., B. Naras, Shrewsbury, Mass., A. Prižgintaitė, Brockton, Mass., A. Visockis, Paterson, N.J., M. Molynas, Fresh Meadows, N.Y., J. Sakaitis, Auburn, Mass., R. Vaičaitis, West Nyack, N.Y., O. Reuter, Whiting, N.J., M. Zeringienė, Westfield, Mass., V. Turnienė, Norwood, Mass., J. Černius, Brooklyn, N.Y., L. Tiškus, Clearwater, Fla., A. Šulaitis, Brooklyn, N.Y., J. Lukošius, Brooklyn, N.Y., V. Žilinskas, Brooklyn, N.Y., O. Mačiokas, Waterbury, Conn., S. Vaičiūnas, Roselle, N.J., I. Ceras, Jamesburg, N.J., K. Praleika, Little Falls, N.J., R. Barauskaitė, Los Angeles, Calif., M. Bichnevičius, Santa Monica, Calif., L. Wenckus, Miami Fla., A. Dulskis, Cocoa Beach, Fla., F. Sprindys, Port Rickey, Fla., A. Gedminas, Escondido, Calif., A. Kairys, Chicago, Ill., B. Paliulionis, Cicero, Ill., V. Mickevičius, Bellflower, Calif., J. Naujokaitis, Claremont, Calif., K. Barzdukas, Chicago, Ill., B. Sidzikauskas, Pompano Beach, Fla., A. Šparkevičius, Philadelphia, Pa., F. Jasys, New London, Conn., A. Kepalaitė, New York, N.Y., A. Skrupskelis, Chicago, Ill., I. Serapinas, Chicago, Ill., R. Chirokas, Brockton, Mass., A. Koncė, Woodhaven, N.Y., T. Visminas, Woodside, N.Y., A. Mačiulaitis, Islip, N.Y., E. Tamalavage, Worcester, Mass., J. Wolosenko, Brookline, Mass., M. Norkūnas, Dorchester, Mass., S. Ralys, Amsterdam, N.Y., F. Valasinas, Amsterdam, N.Y., V. Kazlauskas, Chicago, Ill., B. Juskauskas, Hudson, Mass., K. Lietuvininkas, Worcester, Mass., A. Radžius, Baltimore, Md., K. Gedeika, Ridgewood, N.Y., J. Bagdonas, Woodhaven, N.Y., K. Kubaitis, Rahway, N.J., M. Kleiza, Woodhaven, N.Y., K. Gimžauskas, St. Petersburg Beach, Fla., V. Kulbokas, Gulfport, Fla., M. Mockapetris, Walnut Creek, Calif., J. Katkus, Brooklyn, N.Y., V. Balčiūnas, Daytona Beach, Fla., V. Oniūnas, Woodhaven, N.Y., A. Gobužas, Maspeth, N.Y., V. Muraška, Philadelphia, Pa., J. Blazaitis, Lewisburg, Pa., V. Kaupas, Concord, N.H., A. Dabrila, Dover, N.H., A. Vaitekūnas, Providence, R.I., V. Simonaitis, Richmond Hill, N.Y., A. Žukas, Woodhaven, N.Y., J. Mikėnas, Omaha, Nebr., J. Mikeliūnas, East Chicago, Ill., A. Krajauskas, Richmond Hill, N.Y., E. Bielkevičienė, New York, N.Y., L. Trilupaitis, Washington, D.C., P. Grušas, Agoura, Calif., B. Armanas, Richmond Hill, N.Y., J. Musteikis, Rochester, N.Y., A. Butas, Woodhaven, N.Y., E. Liogys, Brooklyn, N.Y., A. Bačauskas, Pompono Beach, Fla., J. Klivečka, Woodhaven, N.Y., Z.

(nukelta į 6 psl.)

[redacted]

ADOPTAVIMO VARGAI

KLAUSIMAS

Prieš 6 metus mūsų duktė išsiskyrė su savo vyru. Vienintelė mūsų anūkėlė tada buvo tik 9 mėnesių amžiaus. Gaila buvo, širdį mum skaudėjo. Tokie buvom laimingi, kai duktė ištekėjo už savojo — lietuvio. Bet pasirodė, kad jis girtuoklis, naktimis nepareina namo, žmonai neduoda pinigų pragyventi. Pešėsi, mušėsi, kol gyvenimas pasidarė neįmanomas. Po kelerių metų tokio pragaro jie išsiskyrė.

Duktė su anūkėle apsigyveno pas mus. Kur kitur eis, kur dings?

Buvęs žentas labai retai lankydavo savo dukrelę, nors teismas jam leido ją lankyti net 3 kartus per savaitę. Po metų žentas išsikraustė į kitą valstiją ir po kelių mėnesių nustojo siuntęs teismo įsakytus dukrelei išlaikyti pinigus. Žinojom, kuriame mieste jis apsigyveno, bet nežinojom adreso. Dukters advokatas stengėsi jį surasti, bet jam tai nepasisekė.

Aš, būdama tik 63 metų amžiaus išėjau į pensiją, nors gaunu žymiai mažesnę sumą, negu man priklausytų, jei išdirbčiau pilną laiką, t.y. iki 65 metų amžiaus.

Duktė pradėjo vakarais lankyti kursus: mokėsi mašinraščio ir stenografijos. Baigusi labai gerais pažymiais, gavo visai gerą darbą kontoroj. Tokiu būdu įstengė auginti ir aprūpinti savo dukrelę. Iš žento mergaitė pinigų negaudavo. Siųsdavo jai kokią dovanėlę Kalėdų arba jos gimtadienio proga, o šiaip jis elgėsi lyg į vandenį kritęs: jokio žodžio, jokio garso.

Dirbdama kontoroj, duktė susipažino su vienu vaikinu; ne lietuvis, o kitatautis, bet toks malonus ir rimtas žmogus, kad nors imk ir prie žaizdos dėk. Jis dirbo toj pačioj vietoj, kaip ir mūsų duktė, kaip vyresnysis buhalteris. Pradėjo ir pas mus lankytis. Labai gražiai elgėsi su mūsų anūkėle: pirko jai dovanų ir su ja vis žaisdavo. Ta jį ir pamilo.

Jie draugavo apie metus ir paskui mum pasakė, kad nori vestis. Labai buvom patenkinti. Mudu su vyru jį mylim kaip savo vaiką. Nežinojom, kad tokių gerų žmonių yra pasauly. Mes jiem davėm pinigų namam nusipirkti, ir jie pradėjo gražų sugyvenimą.

Vėliau jie nutarė, kad dukters naujasis vyras norėtų įdukrinti mūsų anūkėlę. Mum atrodė, kad tai yra labai gražu iš jo pusės. Jei jie turės daugiau vaikų, tai kaip vieno vaiko pavardė bus vienokia, kito — kitokia. Mum labai patiko idėja. Duktė su vyru pasitarė su savo advokatu ir pradėjo vesti įdukrinimo bylą.

Duktė mum pasakė, kad jos advokatas juos painformavo, jog mergaitės tėvas turės apie tai žinoti ir tam duoti savo sutikimą. Porai mėnesių praėjus, duktė mum pranešė, kad jos buvęs vyras pasisamdė vietinį advokatą ir priešinasi įdukrinimui; jis net pasakęs, kad išleisiąs visus savo pinigus, jei to reikėsią, bet neleisiąs mergaitės adoptuoti ir jos pavardę keisti. Girdi, mergaitė yra jo ir pasiliksianti jo.

Vaikai iki šiol jau išleido didelius pinigus, o atrodo, kad jie turės visas savo santaupas išleisti, kovodami prieš tą niekšą tėvą, kuris niekada nesirūpino savo dukrele, kol sužinojo, kad patėvis ją nori įdukrinti.

Kur čia teisybė? Tokį tėvą teismai turėtų bausti, o ne su juo skaitytis. Kur jis anksčiau buvo, kai duktė vargo su dukrele, o jis nė cento? Ar mūsų dukters advokatas teisingai juos painformavo, kad reikalingas mūsų buvusio žento sutikimas? Mum toks reikalas atrodo kvailas ir nereikalingas.

Nusivylusi motina

ATSAKYMAS

Tamstų vaikų advokatas visai teisingai juos painformavo. Teismas reikalauja visose "adoption" bylose, kad "natūralūs" tėvai duotų savo sutikimą. Taip yra visose valstijose. Tačiau tokiu atveju, kaip Tamstų, teismas, Tamstų vaikų prašomas (žinoma, per savo advokatą) gali nutarti, kad Tamstų buvęs žentas savo vaiką buvo "apleidęs" (abandoned), nesirūpindamas Tamstų anūkėlės gerove ir neduodamas pinigų jai išlaikyti.

Jei teismas nutartų, kad Tamstų buvęs žentas buvo finansiškai pajėgus, bet nevažiavo dukrelės lankyti, nors galėjo taip padaryti; kad jis, būdamas finansiškai pajėgus savo dukrelei išlaikyti to nedarė, nepaisydamas teismo nutarimo, — tada reikalas atrodys kitaip. Teismas tikrai nutartų, kad Tamstų anūkėlės "natūralaus" tėvo sutikimas šiuo atveju nėra reikalingas (waived) ir duotų Tamstų vaikam leidimą ją teisiškai adoptuoti, nepaisant jos tėvo pasipriešinimo.

VII TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI RUOŠIANTIS

ALFONSAS NAKAS

Kad apie septintąją laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventę tik dabar pradedama intensyviai skelbti, "kaltos" II Pasaulio lietuvių dienos — nenorėta jom po kojų maišytis. Bet tai nereiškia, kad tik dabar tesuskasta ir tautinių šokių šventei ruoštis. Iš tikrųjų ruošos darbai prasidėjo 1982 pavasarį, tuometiniam JAV LB krašto valdybos pirm. Vytautui Kutkui paskyrus šventei rengti komiteto pirmininku dr. Antaną Butkų, o pastarajam, kartu su Lietuvių tautinių šokių instituto (LTŠI) pirmininke Galina Gobiene, pakvietus šventės meno vadovę Jadvygą Reginienę. Patylomis, visuomenei mažai težinant, išrinkta šventei vieta, išnuomota patalpa, Dainavoj suruošti tautinių šokių kursai šventėj dalyvausiančių grupių vadovam ir galiausiai sudarytas šventei ruošti komitetas bei komisijos.

Skaitytojam pateiksiu pačią svarbiausią informaciją.

Šventė įvyks 1984 liepos 1 **Clevelando priemiesty Richfielde, Ohio** (maždaug už 20 mylių nuo Clevelando vidurmiesčio, prie 1-77 greitkelio), koliziejuje (Coliseum). Tai moderniausia šiuolaikinės statybos patalpa, turinti vietos 17,000 žiūrovų, erdvią areną iš karto šokti daugeliui šimtų šokėjų, geriausius garso bei apšvietimo įrengimus, užkandines, restoranus, automobilių aikštes aplink visą pastatą, kad po programos būtų galima greitai išsiskirstyti. Visos patalpos dirbtinai vėsinamos.

Šventėj dalyvauti yra užsirašę apie 80 tautinių šokių grupių su maždaug 2,000 šokėjų. Šalia šokėjų iš JAV ir Kanados po vieną grupę žada atvykti iš Anglijos, Argentinos, Australijos ir Vokietijos. Bus atlikti 22 šokiai, iš kurių 10 su stipraus jungtinio choro bei kanklių orkestro palyda.

Nors komitetas ir kai kurios komisijos sudaryta prieš eilę mėnesių, bet dar vyksta papildymai, kai kurių žmonių iš vietos į vietą perstatinėjimai, ir t.t. Čia įvardysiu žmones ir jų turėtas pareigas 1983 gruodžio pradžioj.

VII tautinių šokių šventei ruošti komiteto pirmininkas — dr. Antanas Butkus; jo pavaduotojas — Andrius Mackevičius; LTŠI pirmininkė — Galina Gobienė; meno vadovė (kitaip: šokių direktorė) — Jadvyga Reginienė; sekretorė — Nijolė Maželienė; iždininkė — Rūta Butkutė-Marino.

Komisijos ir jų vadovai:

Lėšų telkimo — dr. Ferdinandas V. Kaunas; šventės bilietų — Valdonė Žiedonienė; loterijos — Bronius Nainys (iš Clevelando, ne čikagiškis); suvenyrų — Birutė Vedegienė ir Rūta Degutienė; globos bei nakvynių — Vytautas Jokūbaitis; leidinio redaktorius — Alfonsas Nakas, o administratorius — Vytautas Staškus. Svečiam amerikiečiam sukviesti įsteigtos dvi komisijos: vienai vadovauja Gražina Kudukienė, turinti pačias pažintis su Ohio įstaigų žmonėmis bei Moterų balsuotojų lyga; antrosios vadovė Dalia Orantaitė kontaktuos amerikiečių spaudą bei TV. Šventės propagavimui per radiją pakviestas "Tėvynės garsų" red. Juozas Stempužis. Koliziejaus išpuošimu ir šviesų sistema rūpinsis Petras Maželis. Šventės banketo ir šokėjų susipažinimo vakaro rengimo pirmininkė — Ona Jokūbaitienė. Šventės plakatas — dail. Jono Račylos. Pirmosios pagalbos organizatorius — dr. Algis Čepulis. Šventės teisiniai patarėjai — advokatai Algis Širvaitis ir Egidijus Marcinkevičius.

Grįžtant prie programos, pažymėtina, kad jungtinis choras bus sudarytas iš Chicagos, Clevelando ir Toronto choristų. Jam vadovaus Bronius Kazėnas. O simfoniniu ir kanklių orkestru rūpintis pakviestas Algis Modestas.

Neskelbiau, kuris kurios komisijos pirmininkas vietinis, clevelandiškis, kuris iš kitur. Iš tikrųjų yra įsitraukę į darbą žmonės iš Clevelando, Detroito, Chicagos, Toronto, gal dar iš kitur.

Rengėjai darys viską, kad ši VII t.š. šventė, pasivadinusi nebe JAV ir Kanados lietuvių t.š. šventė, o laisvojo pasaulio lietuvių t.š. šventė, būtų pati didžiausia, gausiausia, įspūdingiausia. Clevelandas visada buvo patogiausia, lengviausiai iš visų Kanados bei JAV lietuviškų telkinių pasiekiama vieta, tik kažkodėl niekada anksčiau niekam nekilo mintis tokio masto renginį suruošti. Dabar bus proga dalyvauti ne tik tūkstančiam čikagiškių, bet ir New Yorko, Pennsylvanijos, Ontario bei Quebeco tautiečiam, nekalbant apie pačius clevelandiškius ir jų artimiausius kaimynus detroitiečius. **Įsidėmėkim datą — 1984 liepos 1.**

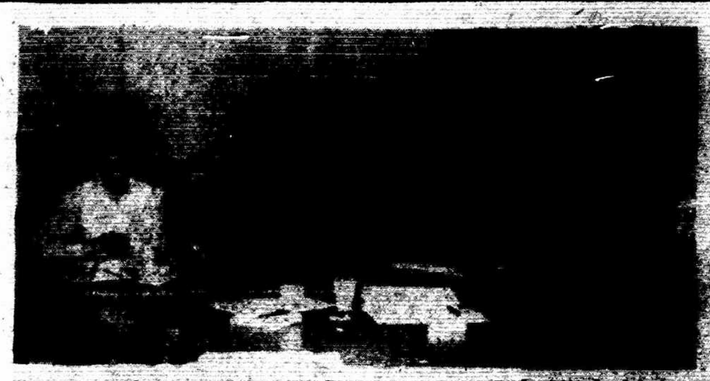

Dalis šokių šventei rengti komiteto narių. Iš k. Nijolė Maželienė, Robbie Braessler, dr. Antanas Butkus, Valdonė Žiedonienė, kairėje matosi dalis Birutės Vedegienės veido, dešinėje — Jadvygos Reginienės. Nuotr. V. Bacevičiaus

O VIS DĖLTO YLA IŠLENDA IŠ MAIŠO

(atkelta iš 3 psl.)

si: "o vis dėlto dievo nėra". Vieną popietę jam teko stebėti į erdvų muziejų atvestus mokyklos vaikus. Jie smalsiai spoksojo į monstrancijas, kryžius ir kitus religinius dalykus, tartum tai būtų buvę dinosauro kaulai. Grupės vadovė jiem aiškino: "Religija, kaip ir dinosauras, yra praeities dalykas, tinkąs tik muziejui".

Tyneris pastebi, kad, nežiūrint per 40 m. varomos stiprios antireliginės propagandos, visokių varžymų, katalikybė Lietuvoj dar yra potenciali jėga. Vilniuj šiuo metu dar yra neuždarytų 11 bažnyčių. Sekmadieniais jos pilnos tikinčiųjų. Vienas kunigas jam pasakojo, kad Šv. Petro ir Povilo bažnyčioj sekmadieniais yra aukojamos penkerios mišios. Į kiekvienas iš jų susirenka apie 1500 žmonių. Vyksta religinės laidotuvės, krikštai, sutuoktuvės, kurių nepripažįsta komunistinė valdžia. Besikalbėdamas su žmonėmis, susidarė įspūdį, kad apie 80% lietuvių dar save laiko katalikais. Vienas vilniškis kunigas jam pareiškė: "Bažnyčia yra gyva. Mes tai žinom, tai žino ir tikintieji bei valdžia". Tačiau straipsnio autorius mano, kad komunistinio režimo tikslas yra bažnyčią paklupdyti ant kelių, atseit padaryti paklusnią jiem arba paversti ją muziejiniu dalyku.

Tai va kokia yra religinė "laisvė" Lietuvoj. Jei žurnalistas būtų dar pridėjęs brutalų besimokančio tikinčio jaunimo persekiojimą ir religiją praktikuojančių tarnautojų nuožmų engimą, tos "laisvės" vaizdas būtų susidaręs dar ryškesnis.

Mūsų centrinių organizacijų suvažiavimuose nuolat skundžiamasi, kad labai sunku mūsiškius skaudulius iškelti didžiojoj amerikiečių spaudoj. Tačiau, kada jie atskleidžiami be mūsų pastangų, mes net nesiryžtam straipsnių autoriam bei redakcijom padėkoti. Kartais tai padaryti paraginama per spaudą ar radiją. Tačiau, žinant mūsų žmonių pasyvumą, tai turi labai mažai reikšmės. Geriausias būdas būtų bene asmeniniai kontaktai. Šį svarbų darbą geriausiai gal galėtų atlikti LBnės apylinkių valdybos. Pavyzdžiui, jos paruošia padėkos laiškų tekstus, prie bažnyčių surenka žmonių parašus ir juos išsiunčia ten, kur reikia. Amerikos spaudos žmonės padėką labai vertina. Tai bene geriausias kelias įsigyti jų palankumą mūsų svarbiem reikalam.

Bronius Vaškaitis

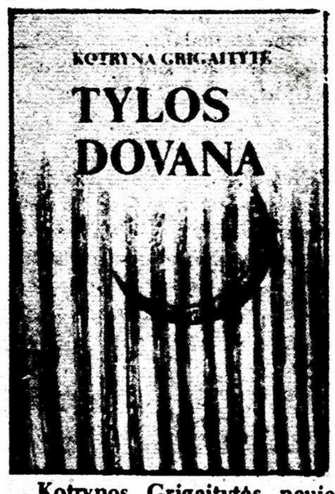

Kotrynos Grigaitytės naujas eilėraščių rinkinys "Tylos dovana" ką tik išėjo iš spaudos. Kaina 4 dol. Taip pat dar gaunamas ir anksčiau išleistas Kotrynos Grigaitytės eilėraščių rinkinys "Marių vėjui skambant". Kaina 4 dol. Šios, o taip pat ir kitos lietuviškos knygos bei plokštelės gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NUOTAIKINGA PLOKŠTELĖ

Dainuok ir šok. J. Nakutavičiaus su Dana Summers-Striugaite, palydint orkestrui "Lietuva", įdainuota: Ateisiu, merguže, ateisiu, Sapnų pilis, Krinta lapai, Myliu, Fernando karčiama, Kur gimtinė mylima, Pirmosios gėlės, Ispaniškos akys, O kam gi tu pabeldei, Gera būti žmogum. Kaina 12 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Ši ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės, naujausios lietuviškos knygos ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

KALĖDŲ EGLUTĖ VASARIO 15 GIMNAZIJOJ

1983 metų Kūčių ir Kalėdų eglutės šventė Vasario 16 gimnazijoj buvo atšvęsta gruodžio 16 vakare. Tai buvo dvidešimt devintoji tokia šventė, organizuota ir pravesta kun. F. Skėrio.

Šventę sudarė dvi pagrindinės dalys: vaidinimai gimnazijos pilies salėj ir Kūčios mokyklos pastate — valgykloj.

Vaidinimėlius, pavadintus "Kalėdų žvaigždė" ir "Tai atsitiko Kūčių vakare", parašė B. Lipšienė. Juos įscenizavo D. Merkelytė ir pati autorė.

Gimnazijos valgykloj kun. F. Skėrys šventę atidarė, kviesdamas visus bendrai sugiedoti giesmę "Tyli naktis, šventa naktis". Po to jis sukalbėjo maldą, o L. Burškaitytė perskaitė Kalėdų evangeliją. Buvo uždegtos kalėdinės eglutės žvakutės. Jom degant, sugiedota giesmė "O džiaugsminga, išganinga". Sveikinimo žodį tarė gimnazijos direktorius A. Šmitas, kuratorijos valdybos pirmininkas tėv. A. Bernatonis, OFM Cap, Huettenfeldo evangelikų parapijos klebonas Ansorg ir Huettenfeldo vietovės seniūnas E. Maul. Kun. F. Skėrys perskaitė buvusio gimnazijos direktoriaus J. Kavaliūno raštu atsiųstą sveikinimą.

Prasidėjo Kūčios! Pirmiausia klasių auklėtojai ir seniūnai priėjo prie direktoriaus A. Smito ir su juo laužė paplotėlius. O paskui kiekvienas sveikino kiekvieną. Visa salė buvo kupina Kalėdų nuotaikos. Per praėjusius metus susidarę nesusipratimai ir nesantaikos nebeegzistavo, meilė ir draugystė buvo užvaldžiusi visų širdis! Tokioj nuotaikoj, kad nebebuvo galima rasti nė vieno, kuriam dar nepalinkėta linksmų ir laimingų Kalėdų, sėsta prie stalų. O jie — pilni tradicinių lietuviškų Kūčių valgių! Dvylika su viršum skirtingų patiekalų, ir visi pagaminti be mėsos, be lašinių ir be pieno! Su pasigardžiavimu valgoma.

Baigus valgyti, prasidėjo Kalėdų eglutės kultūrinė programa. Vasario 16 gimnazijos choras, kuriam vadovauja A. Paltinas, sugiedojo keturias giesmes: "Ateikite, žmonės", "Šviečia žvaigždelė", "Joy to the World" ir "Am Weihnachtsbaum". Po to I. Bitautaitė deklamavo kalėdinį lietuvišką eilėraštį. Gimnazijos jaunesnieji mokiniai S. Endzinaitė, G. Diavaraitė, K. Endzinaitė ir V. Jocys pianinu ir akordeonu atliko keletą kūrinių. S. Vosyliūtei baigus deklamuoti J. v. Eichendorffo eilėraštį "Weihnachten", G. Diavaraitė, D. Korintaitė, A. Huberis ir M. Motekaitytė taip pat pianinu bei akordeonu pasirodė su mažais muzikiniais kūrinėliais. Po to buvo deklamuojamas kalėdinis eilėraštis anglų kalba. Gimnazijos mokinių orkestras atliko kalėdinių melodijų pynę.

Šventei baigiantis, kun. F. Skėrys padėkojo visiem prisidėjusiem prie šventės pasisekimo. Ypač jis dėkojo aukotojam, nes tik jų dosnumo dėka buvo įmanoma šią šventę surengti. Iš didelio aukotojų skaičiaus išsiskyrė B. Magdušauskas iš Schwetzingeno, paaukojęs DM 1,100, t.y. beveik 500 dolerių. Kun. F. Skėrys pranešė, kad šioji Kalėdų eglutė — dvidešimt devintoji jo organizuota — yra ir paskutinioji, kurią jis pravedė. Kitais metais jaunesniųjų uždavinys bus prižiūrėti, kad jo darbas nenutrūktų.

Po trumpos pertraukos atėjo Kalėdų senis ir visus apdovanojo saldumynų, riešutų ir vaisių maišiukais, eiliuota poetiška kalba subardamas ar pagirdamas mokinius už jų elgesį ir "nuopelnus" pereitais metais.

Sekantį rytą mokiniam prasidėjo Kalėdų atostogos, ir jie išvažinėjo pas tėvus. Kai kurie mokiniai iš užjūrio atostogų metu pasinaudojo proga pavažinėti po Europą.

Kun. F. Skėrys nebepraves Vasario 16 gimnazijos Kalėdų eglučių! Kas iš tolo bent kartą stebėjo, kaip tai yra sunku, tas gali įsivaizduoti, kiek energijos ir laiko kun. F. Skėrys yra skyręs Vasario 16 gimnazijos mokinių kalėdiniam džiaugsmui. Todėl jam reikia labai nuoširdžiai dėkoti, nors ir su ašarom akyse, kad nebuvo pasiektas trisdešimties skaičius. Kun. F. Skėrys išeis į ramesnį gyvenimą. Ta proga mes linkim jam Viešpaties globos ir palaimos bei sveikatos tolimesniame privačiame gyvenime.

P. Veršelis

— **Draudžiamosios lietuvių spaudos paroda** sausio 22 vyks Clevelande. Eksponatai iš Broniaus Kviklio archyvo. Rengia Dievo Motinos parapija.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Kredito unija KASA jungiasi su visa lietuvių visuomene į iškilmingą vienintelio Lietuvos šventojo šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimą Vatikane.

KASA duoda ypatingą pasiūlymą: kas dar nėra užsisakęs ir norėtų su lietuvių ekskursija kartu keliauti į Romą, turi:

1. Atidaryti KASOJE naują taupymo sąskaitą nemažiau 500 dol. sumoje. Tas asmuo gaus iš KASOS 250 dol. nuolaidą kelionei į Romą. Arba:

2. Padidinti jau turimą sąskaitą KASOJE nemažiau 1000 dol. suma ir taip gaus 250 dol. nuolaidą kelionei į Romą.

Tokiu būdu keliaujantiem per KASĄ ši kelionė iš New Yorko kainuos: vien skridimai — 350 dol., o pilnas paketas su viešbučiu, maistu ir t.t. — 750 dol.

Indėliai KASOJE duos 10% dividendą ir turės būti laikomi nemažiau kaip 3 mėnesius.

Čia yra nepaprasta proga, kuri gal niekada daugiau nepasitaikys. Vienu sprendimu galite savo santaupas įjungti į pelningą lietuvių taupymo instituciją ir gauti didelę nuolaidą piligriminei lietuvių kelionei Lietuvos šventajam pagerbti.

Skubiai registruokitės KASOJE:

NEW YORKE
86-01 114 Street
Richmond Hill, N.Y. 11418
tel. 212 441-6799

CHICAGOJE
Margučio įstaigoje
24-22 Marquette Road
Chicago, Ill. 60629
tel. 312 737-2110

ST. PETERSBURGE, FLA.
pas Arę Mieželį, KASOS direktorių
tel. 813 360-6052

Kelionės dokumentus ir informacijas gausite iš kelionių agentūros Vytis, kuri tvarko šią ekskursiją.

Skubėkite, nes išvyka bus nuo vasario 26 iki kovo 5.

Nevėluokite į KASĄ, į istorinę kelionę ir į Lietuvos šventojo didingą paminėjimą.

KASOS DIREKTORIŲ TARYBA

— Ateitininkų federacijos naujoji valdyba: pirm. dr. Kazys Bonkus, dvasios vadas kun. dr. Valdemaras Cukuras, gen. sekretorė Grasilda Reinytė, protokolų sekr. — dr. Danutė Saliklytė, ižd. inž. Stasys Tamulionis, spaudos direktorė Stasė Petersonienė, sąjungų atstovai. Ateitininkų federacijos tarybos pirmininku išrinktas Juozas Polikaitis.

— **Ona Vilutytė,** ilgametė Kupiškio gydytoja, pakartotino širdies priepuolio ištikta, gruodžio 5 mirė Lietuvoje. Kilusi iš Linkuvos valsčiaus, išgyveno 75 metus. Tai buvo nepaprasto pasiaukojimo moteris. Ji po karo į savo globą buvo paėmusi net penkis vaikus, kurių tėvai buvo dingę ar ištremti. Priklausė prie ateitininkų medikų korporacijos Gaja.

— **Antanas Gulbinskas,** paskutiniu laiku gyvenęs Arcadia, Calif., o anksčiau ilgą laiką Chicagoj, mirė gruodžio 23. Velionis buvo gimęs 1904 liepos 1 Dūdiškių km., Rokiškio apskr. Mokytojavo nepriklausomoj Lietuvoj ir Vokietijoj. Buvo uolus Darbininko, Draugo ir kitų laikraščių bendradarbis ir fotografas. Priklausė prie Lietuvių Bendruomenės, Liet. Fronto Bičiulių, Vasario 16 gimnazijos rėmėjų ir kitų lietuviškų organizacijų.

— **Rašytoja Alė Rūta,** Santa Monica, Calif., kalbės apie Rūtos Klevos Vidžiūnienės novelių rinkinį "Vieno vakaro melancholija", kurį neseniai išleido Lietuviškosios Knygos klubas Chicagoj. Knygos sutiktuves sausio 22 Tautiniuose namuose ruošia LB Vakarų apygardos valdyba, talkinant apylinkių valdybom, Žurnalistų sąjungos skyriaus valdybai ir Lietuvių radijo valandėlės klubui.

— **Adelaidės lietuvių Šv. Kazimiero parapija** susilaukė naujo klebono. Šiom pareigom paskirtas kun. Juozas Petraitis, MIC, dirbęs Aušros Vartų parapijoj Buenos Aires, Argentinoj. Naujas pareigas jis perėmė sausio 1. Ligšiolinis klebonas kun. Albinas Spurgis, MIC, lieka Adelaidėje ir pagal sveikatos galimybes talkins lietuvių pastoracijoj.

— **Kovo Ketvirtoji,** tai laureato Jurgio Gliaudos parašytas romanas apie šv. Kazimierą. Šventojo mirties 500 metų sukaktie proga Darbininkas šią knygą išleis ir renka aukas leidimo išlaidom padengti. Prie leidimo paskutiniu metu prisidėjo: 25 dol. — Vytautas ir Genovaitė Beleckai, Sunny Hills, Fla., 15 dol. — dr. Jonas Skirgaudas, La Jolla, Calif. Aukotojam nuoširdžiai dėkojame.

— **Nauji Darbininko skaitytojai:** G. Leiga, Woodhaven, N.Y., R. Lizdenis, Chestnut Hill, Mass. Užsakė kitiem: K. Skruodys, Jersey City, N.J. — E. Sadonis, E. Rutherford, N.J. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

PLOKŠTELĖ IŠ VOKIETIJOS

Kur bakūžė samanota. Solisto Ričardo Daunoro įdainuotos dainos ir arijos. Pirmoj pusėj: Kur bakūžė samanota, Auki, berželi, Anoj pusėj Dunojėlio, Ėsk, karvute, Augau aš pas tėvelį, Neturiu aš namelių, Šią naktelę, per naktelę, Išėjo tėvelis į žalią girelę, O, gimtine. Antroj pusėj arijos iš L. van Beethoven, W.A. Mozart, A. Thomas, G. Verdi kūrinių. Su persiuntimu gaunama už 12 dol. Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Baltimorės Lietuvių Atletų Klubo moterų tinklinio komanda. Jos vadovas J. Sajauskas stovi antroje eilėje pirmas iš kairės. Nuotr. L. Tamošaičio

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgičių.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRĄ, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELĮ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207**

Prašau pratęsti prenumeratą 1984 metam

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą $.....
Už kalendorių $.....
Spaudai paremti $.....

Sutaupysite pirkdami pas mus tauriuosius ir gaivinančius gėrimus

UŽSAKYTI GALIMA VIENINTELĖJE LIETUVIŠKOJE LIKERIO PARDUOTUVĖJE

"VANDA"

Atsiimti galima "Lito" būstinėje adresu:

86-01 114th St.
Richmond Hill, N.Y.
Skambinti telefonais: 212 441-2811 arba 516 997-7655

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, įdėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas dar 1 dol.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdeliai" arba to paties autoriaus "Nutolusios dienos". Gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Laisvės besiekiant. Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos įnašas į antinacinę rezistenciją. Minkštais viršeliais 12 dol., įrišta — 15 dol.

Dr. Wilhelm Storost--Vydūnas, Sieben Hundred Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen. Įrišta. 14 dol.

A. Saudargienė, Vėjas iš Rytų. Kelionės aprašymai, įrišta. 5 dol.

K. Grigaitytė, Marių vėjui skambant, Tylos dovana. Lyrika. Po 4 dol.

Stasys Santvaras, Buvimo pėdsakai, aštuntoji lyrikos knyga. Įrišta 8 dol.

A. Musteikis, Dangaus ir žemės šaknys. Romanas. 10 dol.

R. K. Vidžiūnienė, Vieno vakaro melancholija. Novelės. 7 dol.

Iz. Straukas, Nuo Linkuvos iki Čikagos. Atsiminimai. 8 dol.

P. Melnikas, Pakirsta šaka. Romanas. Kietais viršeliais. 8 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai. Kietais viršeliais. 8 dol.

J. Ehret, Lithuania, The European Adam. Angliškai. 3.50 dol.

Vysk. V. Brizgys, II Vatikano mintys ir lietuviai susirinkime. Kietais viršeliais, 6 dol.

J. Rūtenis, Šventieji dūmai, eilės. 6 dol.

K. Kaminskas, Po svetimu dangum, eilėraščiai. 4 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos naujos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Įrišti į kietus viršelius. Už abu tomus 35 dol.

B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta.. 23 dol.

E. Juciūtė, Igarkos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Įrišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota . 10 dol.

J. Karka, Vytauto Didžiojo Universiteto studentų atsargos karininkų korporacija Ramovė 1933 - 1983. Kaina 10 dol.

A. Balašaitienė, Susitikimas pamary. Novelės. Įrišta. 8 dol.

Pr. Naujokaitis, Saulėleidis, eilėraščiai. 4 dol.

J. Burkus, Gaila minios. Religiniai mąstymai. 8.00 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau . . . Religinių straipsnių rinkinys. 12 dol.

A. Gailiušis, Visaip atsitinka. Novelės. 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Pr. Razminas, Kražiai. Didesnio formato, įrišta. 12 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, įrištas. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, įrištas. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sūkuriuose. Įrišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergyvenimai Sibire. 10 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

J. Brazaitis, Raštai. I, II ir III tomai. Įrišta. Po 15 dol.

L. Kerulis, Išvežtųjų lietuvių sąrašas. Didelio formato. 20 dol.

G. Galva, Ernestas Galvanauskas, politinė biografija. Kietais viršeliais. 18.00 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios bei kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininko administracijoj. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

Darbininkui paremti aukojo

(atkelta iš 4 psl.)

Grabnickas, Winter Park, Fla., J. Narkevičius, Los Angeles, Calif., B. Emery, Hicksonville, N.Y., V. Butkys, Great Neck, N.Y., J. Zubavičius, Sunny Hills, Fla., S. Bakaitis, St. Petersburg, Fla., V. Bakūnas, Pembroke, Ont., J. Tričys, Chicago, Ill., A. Tumosa, Wayne, Mich., P. Šilbajoris, Syosset, N.Y., kun. S. Raila, Maspeth, N.Y., A. Ramanauskas, Daytona Beach Shores, Fla., J. Gudukas, Centerville, Mass., S. Eiva, Brockton, Mass., V. Dudėnas, New York, N.Y., J. Masilionis, Chicago, Ill., J. Simaitis, New York, N.Y., G. Daunys, Syosset, N.Y. S. Račys, Milton, Mass., A. Budreckis, Wollaston, Mass., A. Vasikauskas, Richmond Hill, N.Y., J. Virkutis, Bethlehem, Pa., J. Stonkus, Hot Springs, Ark., G. Varick, Woodhaven, N.Y., D. Budrys, Collinsville, Conn., F. Parravicini, New York, N.Y., B. Sudzinskas, Industry, Pa., F. Milas, Floral Park, N.Y., K. Šidlauskas, So. Boston, Mass., P. Račkauskas, Dorchester, Mass., J. Pauliukonis, Worcester, Mass., O. Piešina, Westwood, Mass., M. Lembertas, Santa Monica, Calif., B. Galinaitis, Westminster, Md., J. Skuodas, De Kalb, Ill., A. Skruodys, Jersey City, N.J., K. Šnipas, Hartford, Conn., L. Vainius, E. Northport, N.Y., J. Sakalauskas, Woodhaven, N.Y., A. Dabšys, Los Angeles, Calif., kun. J. Kinta, Putnam, Conn., J. Puteris, Toronto, Ont., J. Urbanavičiūtė, Spring Valley, N.Y., J. Gasiliūnas, St. Petersburg Beach, Fla., B. Naras, Shrewsbury, Mass., F. Gabalis, Phoenix, Ariz., J. Beniūnas Hartford, Conn., Liet. Fondas, Chicago, Ill., A. Ragauskas, Bricktown, N.J., A. Elskus, New York, N.Y., T. Torosky, Glen Burnie, Md., J. Marcis, South Amboy, N.J.

Po 4 dol. — S. Vitėnas, Cromwell, Conn., J. Gelgota, Brooklyn, N.Y.

Po 3 dol. — A. Pumputis, Woodhaven, N.Y., A. Beard, New Paltz, N.Y., J. Kralikauskas, Islington, Ont., G. Būga, Scranton, Pa., K. Daugėla, Bedford, N.H., Sr. Felicija, Putnam, Conn., J. Galenski, Parlin, N.J., M. Seflerienė, Vernon, Conn., T. Thomann, Queens Village, N.Y., J. Raštikis, Dayton, Ohio, V. Malzinskas, Los Angeles, Calif., J. Vazalis, Baltimore, Md.

Visiem aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS, prel. P. Juro paruošta maldaknygė, mažo kišeninio formato, su daugybe maldų, litanijų, novenų. Tinka ir patiem pasimelsti ir kitiem padovanoti, kurie tokių maldaknygių neturi. Kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

AMBER HARVEST

Fresh fruits and vegetables

PARDUOTUVĖ

Galima gauti skanios, rupios, lietuviškos sveikatos duonos iš Bruno's kepyklos Chicagoj.
Užsakomi vaisių krepšiai visom progom.
Iki malonaus pasimatymo!

110-21 Jamaica Ave.
(kampas 111 St.)
847-9225

Atidara nuo 8 iki 7 val.
nuo pirmadienio
iki šeštadienio

KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our layaway plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

LIETUVIŲ KASA LIETUVIAM

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

Skyriai Chicagoje, Ill. ir St. Petersburg, Fla.

Kiekviena taupoma sąskaita KASOJE apdrausta iki 100,000 dolerių.

KASA už paprastas taupomas sąskaitas moka 9%

Už IRA pensijų indėlius dabar moka 11%

Už didelius ir mažus Certifikatus duoda kiek galima aukščiausius procentus.

Visiems nariams lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas ir mortgičius.

Tiesioginiai priima arba keičia Social Security pensijos čekius.

Duoda Money Orders ir keičia asmeniškus arba algos čekius.

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. vak. ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.

Visus kviečiame dėti santaupas į lietuvišką KASĄ.

A.A.
JURGIUI APANAVIČIUI

mirus, dukrai Elvyrai su šeima ir kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Gražina ir Mykolas Molynai

A.A.
JURGIUI APANAVIČIUI

mirus Clevelande, nuoširdžiai užjaučiame jo dukrą Elvyrą Ošlapienę, gimines ir jų šeimas.

Dana ir Jonas Bilėnai

A.A.
JONUI SAVICKUI

mirus, žmonai Sofijai, dukrai Reginai Valatkaitienei su šeima, žentui Algirdui Brazinskui su šeima ir visiems artimiesiem reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Genovaitė ir Kazys Trečiokai

A.A.
JONUI VALAIČIUI

mirus, jo sūnums, Vliko veikėjui Jurgiui Valaičiui, dr. dr. Jonui Valaičiui su šeimomis ir kitiems artimiesiems

reiškiame gilią užuojautą.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

A.A.
JONUI VALAIČIUI

mirus, jo dukrai Marytei, sūnums Jurgiui ir dr. Jonui su šeimomis, seseriai M. Ulėnienei, broliui Juozui su žmona ir a.a. brolio Kazio šeimai Kanadoje reiškiame gilią užuojautą.

Viktorija ir Aina Bernier

Brangiam tėvui, seneliui ir mokytojui

A.A.
JONUI VALAIČIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame dukterį Aldoną-Marytę, sūnus Jurgį ir dr. Joną, seserį M. Ulėnienę ir brolį Juozą su šeimomis.

Elena Grudzinskienė
Genė Treimanienė
Rima ir Antanas Gudaičiai

Mielai

A.A.
JULIJAI KEŽENIENEI

mirus, jos dukterį Onutę Karašienę su šeima ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime.

Irena ir Stasys Giedrikiai
Pelagija ir Stepas Leveckiai

MIRĖ JONAS TUMAS

Prieš pat Kalėdų šventes Kearny, N.J., mirė ir gruodžio 23 palaidotas Jonas Tumas, sulaukęs 75 metų amžiaus.

A. a. J. Tumas buvo anksčiau emigracijos lietuvis, atvykęs dar iš nepriklausomos Lietuvos. Buvo susipratęs lietuvis, anksčiau priklausė prie kai kurių lietuviškų organizacijų ir klubų, skaitė ir rėmė lietuvišką spaudą. Buvo vedęs anksčiau atvykusią lietuvaitę Nelę Karaliūtę.

1949 Tumai labai nuoširdžiai globojo naujai atvykusius lietuvius pabėgėlius. Tada gyvendami Brooklyne, nežiūrint vietos ankštumo, net dvi jų šeimas ilgesniam laikui buvo priglaudę savo gyvenamajame bute.

Be žmonos, dar yra likusi dukra Jeanette su šeima.

Šį taurų lietuvį pažinusieji apgailestauja jo netekimą ir labai užjaučia jo likusią šeimą.

B. Babušis

BOSTONO ŽINIOS

Balfo vajus tęsiamas

Balfo Bostono skyrius, kuriam pirmininkauja buvęs Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone klebonas kun. Antanas Baltrušūnas, vykdomą piniginį vajų dar pratęsia.

Visi valdybos nariai prašo visus lietuvius prisidėti prie šio vajaus. Kaip žinome, vargo visame pasaulyje yra daug. Yra ir lietuvių, kuriem reikalinga parama. Tas ypač liečia lietuvius Suvalkų trikampy, priskirtus prie Gudijos ir kitur. Tad Balfo skyriaus valdyba prašo visus lietuvius prisiminti tuos vargštančius ir prisidėti pinigine auka jų vargo palengvinimui.

Nauja inžinierių valdyba

Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Bostono skyriaus valdyba 1984 metams yra tokia: pirm. inž. dr. Jurgis Gimbutas, sekr. inž. Almis Kuolas ir ižd. Gintas Banaitis.

Šis sąjungos skyrius kiekvienais metais Vasario 16-osios proga yra dosniausias aukomis lietuviškiem reikalam. Ta proga vasario 17 skyriaus susirinkimas įvyks inž. Juozo Rasio namuose, Cambridge, Mass., kuriame ir bus renkamos tam reikalui aukos.

Moterų klubo susirinkimas

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono Klubo narių susirinkimas įvyks sausio 21, šeštadienį, 2:30 val. So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos patalpose. Valdyba kviečia visas nares dalyvauti. Bus paskaita ir svarstomi einamieji reikalai.

Mišios už a.a.
Izidorių Vasyliūną.

Prieš metus mirė smuikininkas Izidorius Vasyliūnas. Velionės našlė Elena Vasyliūnienė užprašė mišias už Izidoriaus sielą. Jos bus aukojamos sausio 22, sekmadienį, 10:15 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, So. Bostone.

BOSTONO RENGINIAI

Kovo 5 d. atidaroma Elenos Vasyliūnienės dailės darbų paroda Cambridge Public Library. Paroda tęsis dvi savaites.

Kovo 24, šeštadienį, So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salėj Laisvės Varpo pavasarinis koncertas ir šios radijo programos 30 metų veiklos sukaktuvių minėjimas. Programą atlieka iš Europos solistė Vilija Mozeraitytė, pianistė Ramunė Lampsatytė-Kollars ir smuikininkas Mykolas Kollars.

Balandžio 1 Minkų vedamos radijo valandėlės 50 metų sukakties minėjimas ir koncertas So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salėj.

Gegužės 6 d. Motinos Dienos minėjimas. Rengia L.M.F. Bostono klubas.

Gegužės 13 d. 3 val. popiet First & Second Church salėje, 66 Marlborough St., Bostone rengiama poezijos ir muzikos popietė su poetu Stasiu Santvaru ir pianistu Vytautu Bakšiu. Rengia LB Bostono apygardos valdyba.

Rugpjūčio 12 Minkų radijo programos gegužinė Romuvos parke Brocktone.

BOSTON MASS — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai. 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

A.A.
inž. JONUI SAVICKUI

mirus, jo žmonai Sofijai, dukteriai Reginai, žentams Algirdui Brazinskui ir Vytautui Valatkaičiui ir jo vaikaičiams reiškiu giliausią užuojautą ir kartu liūdžiu.

Vladas Jančauskas

Cape Cod

A.A.
JONUI SAVICKUI

mirus, jo brangiai žmonai Sofijai, dukteriai Reginai Valatkaitienei, žentui Algirdui Brazinskui ir jų šeimom nuoširdžią užuojautą reiškia

Kazys Jankūnas

A.A.
JONUI VALAIČIUI

mirus, sūnui Jurgiui su šeima ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Danutė ir Liutaveras Siemaškai

A.A.
JONUI VALAIČIUI

mirus Chicagoje, dukrai Aldonai, sūnums Jurgiui ir Jonui, giminėms bei jų šeimoms reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Dana ir Jonas Bilėnai

A.A.
JONUI VALAIČIUI

mirus, sūnui Jurgiui su šeima, giminėms ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

Gražina ir Mykolas Molynai

A.A.
JONUI VALAIČIUI

mirus, sūnui Jurgiui, seseriai M. Ulėnienei, broliui Juozui, giminėms ir artimiesiems reiškiu gilią užuojautą.

Aleksandra Pakalkienė

A.A.
JONUI VALAIČIUI

mirus, dukrą Aldoną-Marytę, sūnus Jurgį ir dr. Joną, seserį M. Ulėnienę, brolį Juozą su šeimomis ir giminės giliai užjaučia

Janina ir Antanas Snieškai
Danutė ir Stasys Biručiai

Mielai

A.A.
JULIJAI KEŽENIENEI

mirus, jos mylimam vyrui Antanui Balčiūnui mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Roma ir Rimas Česoniai
Aldona ir Juozas Rygeliai

A.A.
ANTANUI BALČIŪNUI

mirus, jo žmonai Marytei reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Albina ir Vladas Balsiai

MARYTEI BALČIŪNIENEI,

jos mylimam vyrui Antanui Balčiūnui mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Sabaliauskai ir šeima
Ozalai ir šeima

"Amber Holidays" MEMBER

1984 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Balandžio 18	—$1114.00	Liepos 9	— $1618.00
Gegužės 9	— 1114.00	Liepos 18	— 1361.00
Gegužės 14	—1335.00	Rugpiūčio 1	— 1361.00
Gegužės 30	— 1361.00	Rugpiūčio 13	— 1528.00
Birželio 11	— 1315.00	Rugsėjo 5	— 1361.00
Birželio 18	— 1528.00	Rugsėjo 17	— 1127.00
Birželio 20	— 1361.00	Rugsėjo 26	— 1142.00
	Spalio 3	— $1268.00	

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupes lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite:

1 - 800 - 722 — 1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: **1 - 617 - 268 - 8764**

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIONAS. Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Prices are based on double occupancy and are subject to change

DARBININKAS

NEW YORKE

Redakcija ..... (212) 827-1352
Administr. ..... (212) 827-1351
Spaustuvė ..... (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė ..... 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Lietuvos nepriklausomybės šventė bus paminėta vasario 19, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Kalbą pasakys inž. Jonas Jurkūnas iš Chicagos. Meninę programą atliks solistė Rūta Regina Žymantaitė-Peters. Pamaldos bus Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val.

Arkivyskupas Jurgis Matulaitis, garbingasis Dievo tarnas, miręs 1927 sausio 27, bus prisimintas Apreiškimo parapijos susirinkime sausio 29, sekmadienį, tuoj po sumos. Apie šventąjį vyskupą kalbės Tėv. Placidas Barius, OFM. Eugenija Kezienė paruoš lengvus užkandžius. Visi kviečiami atsilankyti.

Julija Keženienė, anksčiau gyvenusi Baltimorėje, o paskutiniu metu New Jersey, po sunkios ligos mirė sausio 9, sulaukusi 80 metų amžiaus. Nuliūdime liko dukra Onutė Karašiešienė su šeima ir sūnus Vytautas. Velionė buvo iš plačios Galinių šeimos ir paliko 2 seseris už jūrų, 1 seserį ir 3 brolius šiame kontinente. Buvo palaidota sausio 12 Baltimorėje iš Šv. Alfonso bažnyčios.

Mečys Razgaitis, solistas, sausio 15 Apreiškimo parapijos bažnyčioje sumos metu giedojo muziko Aleksandro Aleksio sukomponuotą giesmę šv. Kazimierui. Vargonais pritarė Viktoras Ralys.

Ieškomas pilno laiko patarnautojas techniškiem darbam lietuviškoj įstaigoj. Turi laisvai valdyti lietuvių ir anglų kalbą, mokėti gerai rašyti rašoma mašinėle, efektyviai komunikuoti telefonu ir raštu bei vairuoti. Darbo pareigos pagrindinai apima mašinraščio darbus, siuntų pakavimą bei prašymų pildymą ir išsiuntimą; adresų sąrašo vedimą, sąskaitybą, bibliotekos ir archyvo tvarkymą bei kitus administracinius rūpesčius. Pamokos kompiuterio technikoj bus suteiktos pačioj įstaigoj. Darbo sąlygos bus aptartos su rimtais kandidatais. Siųsti reziume: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Prel. Jonas A. Kučingis, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, atnaujindamas Darbininko prenumeratą, atsiuntė 100 dol. Dosniam aukotojui nuoširdus ačiū.

Angelė ir Algis Raulinaičiai, Burbank, Calif., ilgamečiai lietuviškos spaudos mecenatai ir dosnūs rėmėjai, atnaujindami Darbininko ir Aidų žurnalo metines prenumeratas, atsiuntė po 100 dol. Nuoširdus ačiū už spaudos darbų įvertinimą ir dosnią paramą.

Motinai ir sūnui reikalingas nedidelis butas Ridgewood, Glendale, Woodhaven ar Richmond Hill apylinkėj. Skambinti telefonu 386-1293.

Br. ir A. Stankaičiai iš Paterson, N.J., atnaujindami Darbininko metinę prenumeratą, atsiuntė 50 dol. Dėkojame už spaudos rėmimą.

V. Lietuvninkas, Elizabeth, N.J., su prenumerata Darbininkui atsiuntė 40 dol. Ačiū labai.

Peter C. Wytenus, AFABN pirmininkas, dalyvavo su kiniečiais demonstracijose Washingtone komunistinės Kinijos premjero vizito metu. Laisvieji kiniečiai reikalauja laisvos ir demokratinės Kinijos. Peter Wytenus pasakė kalbą, turėjo pasikalbėjimą su laikraščių ir TV reporteriais. Mažesnio masto demonstracijos buvo ir New Yorke.

S. Plechavičienė iš Dobbs Ferry, N.Y., spaudai paremti pridėjo 25 dol. Dėkojame.

Vietoj kalėdinių sveikinimų auka Laisvės Žiburį parėmė ir radijo bangomis savo artimuosius sveikino šie asmenys: dr. K. ir dr. J. Šimaičiai, G. Meiliūnienė, J. ir A. Alytai, B. ir P. Macijauskai, L. Jodytė, K. ir V. Lakickai, A. Janušonis, V. Maželis, B. ir V. Labučiai, P. ir J. Jurkuvėnai, A. ir K. Barčiai, E. ir J. Andriušiai, A. Ignaitis, V. ir S. Karmazinai, T. ir J. Nakai, E. Kezienė, L.E. Jurevičiai, R. ir J. Kondrotai, H. ir E. Andruškos, A. ir A. Butai, dr. V. ir M. Vygantai, dr. J. ir I. Dičpinigaičiai, A. Samušis, V. Ralys, V. ir G. Beleckai, K. ir G. Trečiokai.

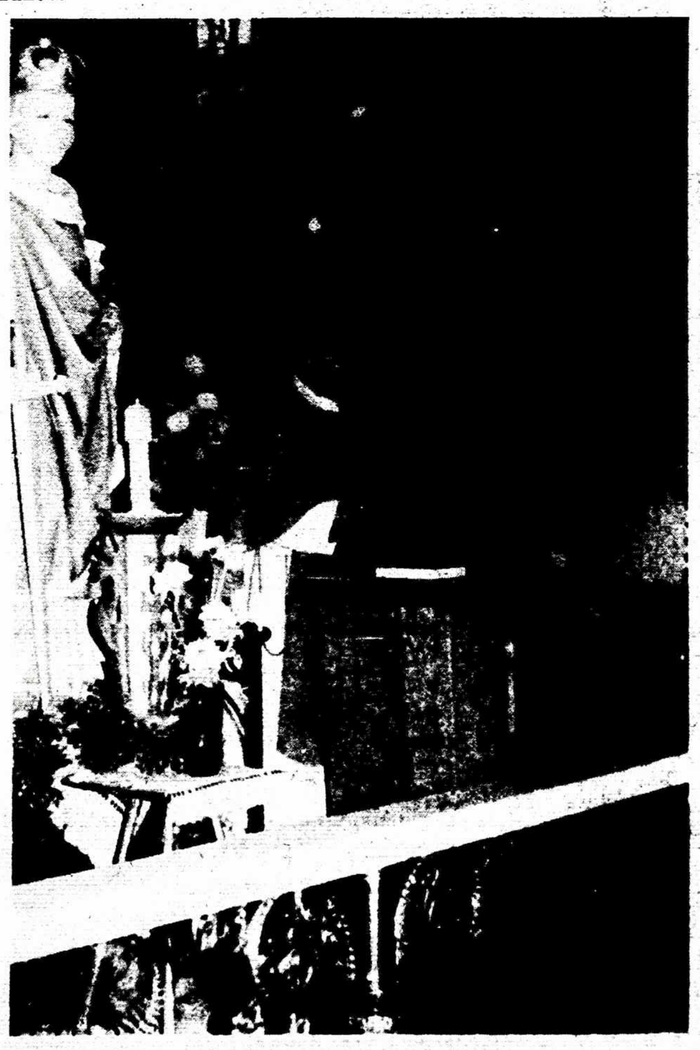

Kun. Algimantas Bartkus, kelionės į Romą koordinatorius Romoje. Jis ilgai veikė Pennsylvanijoje. Į Romą išvyko praeitų metų rudenį. Jo išleistuvės buvo Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir salėje. Nuotraukoje matome ji kalbantį Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Kairėje — šv. Kazimiero statula. Nuotr. V. Alksninio

Dail. Vida Krištolaitytė yra išvykusi atostogauti į Karibų salas, kur daug tapo jūros vaizdų. Iš ten atsiuntė Darbininko redakcijai sveikinimus.

POEZIJOS MĖGĖJAMS

Štai mūsų poetų eilėraščių rinkiniai:

K. Grigaitytė, Tylos dovana. 4 dol.

K. Grigaitytė, Marių vėjui skambant. 4 dol.

St. Santvaras, Buvimo pėdsakai. 8 dol.

J. Rūtenis, Šventieji dūmai. 6 dol.

K. Bradūnas, Prierašai. 6 dol.

Pr. Naujokaitis, Saulėleidis. 4 dol.

K. Kaminskas, Po svetimu dangumi. 4 dol.

E. Juodvalkė, Pas ką žiedas žydi. 6 dol.

A. P. Bagdonas, Žodžiai į tolį. 5 dol.

L. Šimkutė, Prisiminimų inkarai. 6 dol.

F. Kirša, Šventieji akmenys. 3 dol.

Persiuntimui pridedama už kiekvieną knygą po 50 c.

Užsisakant čia minimas poezijos knygas, administracija pridės dovanai dar kitą poezijos knygą, kuri čia neminima.

Visos šios knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

1983 METAI APREIŠKIMO PARAPIJOJE

Praeitais 1983 metais Apreiškimo parapijos bažnyčioje pakrikštyta 12 vaikų, jaunavedžių palaiminta 8 poros, pusė iš jų lietuviai. Aplankyta 145 ligoniai, daugiausia pirmais mėnesio penktadieniais. Palaidota 47 parapiečiai.

Prisijungus Angelų Karalienės parapijos nariam, pasidarė daugiau darbo. Visi metrikai ir kiti dokumentai atgabenti į Apreiškimo parapijos raštinę.

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga atlaikytos iškilmingos koncelebracinės mišios,

Albino Prižginto, vargonų virtuozo, koncertas bus sausio 22, sekmadienį, 4 v. popiet Our Lady of Grace bažnyčioje, 400 Willow Ave., Hoboken, N.J. Programoje — įvairių autorių variacijos vargonam. Muzikas Albinas Prižgintas vargonininkauja ir vadovauja chorui St. John's episkopalų bažnyčioje, Elizabethe, N.J. Bažnyčioje yra geri vargonai. Kalėdų metu su choru giedojo ir solistė Angelė Kiaušaitė.

Dr. Vytautas Dambrava gyvena Caracas, Venecueloje, ir ten vadovauja Lietuvių Bendruomenei, uoliai veikia lietuvių tarpe, turi gerus ryšius su vietos spauda. Jis buvo atskridęs į Ameriką, lankė savo sūnų, kuris gyvena Colorado valstybėje. Iš ten sausio 12 atskrido į New Yorką, lankėsi Liet. Religinėje Šalpoje ir į Venecuelą išsivežė visą dėžę šv. Kazimiero medalių, Simo Sužiedėlio parašytos knygos — Šv. Kazimieras ir angliška leidinį apie žmogaus teisių pažeidimus. Į Venecuelą išskrido sausio 13. Prieš išskrisdamas apsilankė ir Darbininko redakcijoje bei administracijoje.

Ryšium su šv. Kazimiero metais Darbininko administracija praneša, kad dar turi prof. Zenono Ivinskio parašytų knygų "Šv. Kazimieras". Knyga buvo išleista 1955. Išleido Darbininkas, 222 psl., gausiai iliustruota. Kaina 4 dol. Kreiptis į Darbininko administraciją. Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Iš Metropolitan operos rūmų sausio 21, šį šeštadienį, 2 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Weill/Brecht opera "Mahagonny". Pagrindiniai solistai: Craig, Chookasian, Cassilly, Plishka. Diriguoja Tate. Sausio 28 bus transliuojama Verdi "Macbeth".

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju rytinio pakraščio Liet. Fronto Bičiulių sambūriams, prisiminusiems 1983 m. gruodžio 18 d. šv. mišiose mano vyrą dr. Bronių Radzivaną jo mirties 5 metų proga. Dėkoju visiems newyorkiečiams, dalyvavusiems pamaldose, ypač dėkoju LFB New Yorko sambūrio valdybai už iniciatyvą.

Apolonija Radzivanienė

Parduodamas dviejų miegamųjų butas - condominium. Seminole, Fla. Gerame stovyje ir prie krautuvių-bankų, kur patogu senesniem žmonėm pasitarnauti. Tel. 1-813-360-3553.

dalyvaujant Lietuvos gen. konsului Anicetui Simučiui. Taip pat iškilmingomis pamaldomis paminėta Tautos šventė rugsėjo 11 ir Lietuvos kariuomenės atkūrimas. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis.

Kalėdų naktį Bernelių mišiose 12 val. dalyvavo 34 choristai ir gražiai giedojo, vadovaujami gabaus muziko-vargonininko Viktoro Ralio. Tikinčiųjų dalyvavo apie 350, buvo daug gražaus jaunimo.

Metinis piknikas, kuris paprastai būna rugpjūčio pradžioje, šiemet gerai pasisekė. Buvo labai graži diena. Pelno parapijai padaryta apie 4000 dol.

Padaryta nemaža klebonijos ir bažnyčios pataisymų. Nudažytos klebonijos ir bažnyčios durys iš lauko ir iš vidaus, sutvarkytos šviesos, aptvarkyti langai.

Nuo senų laikų kartu buvo šildoma mokykla ir bažnyčia. Kun. kleb. Jonas Pakalniškis, gavęs vyskupijos leidimą ir sutaręs su parapijos komitetu, pertvarkė ir padarė atskirus apšildymus. Specialistai po zakristija rūsyje įrengė patalpą ir ten pastatė dujinę krosnį. Tas kainavo 13,550 dol. Tai buvo pačios didžiausios parapijos metinės išlaidos.

Finansiniu atžvilgiu parapija gerai laikosi. Pagelbsti bingo ir gerų parapiečių aukos. Vyskupijos fondui jau kvota surinkta. Tam fondui buvo nustatyta 8,300 dol. suma.

Paskutinis metinis parengimas buvo Kūčios, surengtos kat. moterų kuopos. Jos buvo surengtos pagal lietuviškas tradicijas — su kalėdiniais valgiais, giesmėmis.

Advento metu buvo ateitininkų susikaupimo diena. Po pamaldų mokyklos salėje buvo pusryčiai ir kun. A. Rubšio paskaita apie Senąjį Testamentą. Rodė ir skaidres.

Rudenį iš Romos lankėsi prel. L. Tulaba ir pranešė linksmą naujieną, kad ateinančiais metais Apreiškimas gaus naują ir jauną asistentą. Painformavo apie lietuvių ir Bažnyčios rūpesčius Europoje, okupuotoje Lietuvoje ir čia Amerikoje.

Apreiškimo parapijos klebonijoje svečiavosi kun. Petras Patlaba. Jis atvyko iš Hot Springs, Arkansas. Jis ten turi įkūręs Šiluvos šventovę miesto pakraštyje. Drauge yra ir ten gyvenančių lietuvių centras. Per tautines šventes ten laikomos pamaldos. Kun. P. Patlaba yra Telšių vyskupijos kunigų, gyvenančių už Lietuvos ribų, komiteto pirmininkas. Jis lankėsi Brooklyne, kad čia galėtų pasitarti su kitais valdybos nariais apie praeitus ir ateinančius metus, ką čia reikės daryti. Nutarta pasveikinti Telšių vyskupą su Kalėdų šventėmis, taip pat pasveikinti ir kitus artimuosius kunigus. Kalbėta apie šv. Kazimiero jubiliejaus metus, apie kelionę į Romą. Komiteto pirmininkas ir sekretorius 1984 metais mini 50 metų kunigystės sukaktį. Būtų malonu susitikti su konfratrais Lietuvoje, jei ne Telšiuose, tai bent Vilniuje. Jų ten dar keli yra gyvi. Taip pat svarstėme, kad, kadenciją baigę, savo pareigas perleistume jaunesniem kunigam, o jų sąraše turime apie 50. **KAR**

Ieva Jankutė kalba Klaipėdos krašto sukilimo minėjime Kultūros Židinyje sausio 14.

PRISIMINTA KLAIPĖDOS KRAŠTO SUKILIMAS

Klaipėdos Krašto sukilimas ir prisijungimas prie Lietuvos prisimintas sausio 14, šeštadienį, 6 v.v. Kultūros Židinio mažojoje salėje.

Minėjimą pradėjo šaulių kuopos pirmininkas Kęstutis Miklas, prisimindamas eilę Mažosios Lietuvos lietuvių, kurie išliko lietuviais. Pagerbti atsistojimu žuvę Klaipėdos žygio dalyviai. Pagerbtas ir ten salėje žygio buvęs dalyvis Jonas Jankus. Invokaciją sukalbėjo Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, šaulių kuopos kapelionas.

Toliau minėjimui vadovavo šaulė Vida Jankauskienė. Pradžioje ji perskaitė Prūsijos lietuvių atsišaukimą, surašytą Tilžėje.

Sveikinimo žodžius tarė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis ir LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis.

Ištrauką iš Martyno Gelžinio straipsnio paskaitė Vida Jankauskienė. Ištrauka rūsti, šiurpi, primenanti karo įvykius Klaipėdos krašte, Sovietų padarytus žiaurumus bei okupaciją.

Paskaita apie ano krašto moteris

Paskaitai pasikvietė šį kartą labai retą asmenį — Martyno Jankaus anūkę — **Ievą Jankutę.** Ji pasisakė, kad nekalbės apie patį sukilimą, bet prisimins Mažosios Lietuvos moteris lietuves, kurios tikrai daug dirbo lietuvybės labui.

Pirmiausia prisiminė Mortą Zauniūtę, kuri daug dirbo spaudos draudimo metu, įkūrė Tilžėje lietuvišką knygyną, šelpė politinius veikėjus. Morta Raišutytė, pagarsėjusi juostų audėja, globojo Vydūną, leido jo raštus, Brakienė, uoli veikėja, dailininko Brako žmona, jau po karo iš Vokietijos nuvyko į Lietuvą, kad leistų pasimatyti su išvežtu į Sibirą vyru. Ji nepasimatė, nes vyras jau buvo sušaudytas.

Prisiminė žinomiausią rašytoją Ievą Simonaitytę, kuri 1935 metais pagarsėjo savo romanu "Aukštujų Šimonių likimas"; Oną Jagomastaitę-Vilmantienę, iš Tilžės persikėlusią gyventi į Lietuvą, ją ir visą jos šeimą, gimines vokiečiai sušaudė 1941 m.; Elzę Jankutę, kuri rėmė knygnešius, pergyveno karus, organizavo šventes Rambyne, su senu tėvu Martynu Jankum pasitraukė į Vakarus, paskui išvyko į Torontą. Dabar jai 90 metų.

Suminėjo eilę klaipėdiečių moterų, dirbančių Chicagoje, Montrealyje ir kitur.

Paskaita buvo mielai išklausyta. Ir gerai, kad iškėlė ano krašto moteris, kurios buvo taurios lietuvės, ištvermingai darbavosi savo tautos labui.

Meninė dalis

Toliau dainavo **Stasys Citvaras,** kadaise dainavęs operose, Dono kazokų chore. Jis padainavo ariją iš Verdi operos Simon Boccanegra, Tamsiojoj naktelėj — Šimkaus, arija iš Kornevilio varpų — Buvo mūs penki šimtai, Jau žirgelis pabalnotas — J. Dambrausko. Bisui pakartojo Tamsiojoj naktelėj. Akompanavo muzikas **Viktoras Ralys.**

Gerai, kad solistas Stasys Citvaras grįžta į sceną ir į dainavimą. O juk tokia pajėga! Dabar įsijungė ir į vyrų chorą. Gyvena gana atokiai nuo New Yorko. Į repeticijas atvyksta kokį kartą per mėnesį. Repertuarą parengia pats namuose.

Pabaigoje pirmininkas K. Miklas padėkojo visiem, kurie prisidėjo prie šio renginio. Galinę salės sieną padekoravo Paulius Jurkus, gi šaulė Elena Mickeliūnienė visiem surengė nemokamai vaišes. Visi prie staliukų dar gerą valandą pasišnekučiavo, pabendravo. Žmonių atsilankė per 50. Prie kasos buvo pardavinėjamos knygos — Elenos Juciūtės Pėdos mirties zonoje, Algirdo Budreckio — Algirdas, Jono Rūmio eilių rinkinys — Šventieji dūmai. (p.j.)

Natūralaus bičių medaus prieinamomis kainomis galima gauti Darbininko spaudos kiosk e. Čia taip pat galima įsigyti kalėdinių kortelių, lietuviškos muzikos plokštelių, įvairių suvenyrų ir dovanėlių Kalėdom ir kitom progom, naujausių lietuviškų knygų, gintarų ir kt.

Eglė Vainius, Real Estate pardavėja, dirba su R. T. Real Estate Agency, Inc., Bay Head, New Jersey. Tel. 295-9700 (namų tel. 295-8493). E. Vainienė priklauso prie South Monmouth ir Ocean County Multiple Listing Service. Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad norite būti E. Vainienės klijentais.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.